



T.C.

ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

BİLGİSAYAR VE ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİ EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
BİLGİSAYAR VE ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİ EĞİTİMİ TEZLİ YÜKSEK
LİSANS PROGRAMI

COVID-19 SALGINI SÜRECİNDE İLKÖĞRETİM KADEMESİNDE
GERÇEKLEŞEN UZAKTAN EĞİTİMİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE
DEĞERLENDİRİLMESİ: TEKİRDAĞ İLİ ÖRNEĞİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HATİCE GİDER

Tez Danışmanı
DOÇ. DR. MUZAFFER ÖZDEMİR

ÇANAKKALE – 2023



T.C.

ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

BİLGİSAYAR VE ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİ EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
BİLGİSAYAR VE ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİ EĞİTİMİ TEZLİ YÜKSEK LİSANS
PROGRAMI

**COVID-19 SALGINI SÜRECİNDE İLKÖĞRETİM KADEMESİNDE
GERÇEKLEŞEN UZAKTAN EĞİTİMİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE
DEĞERLENDİRİLMESİ: TEKİRDAĞ İLİ ÖRNEĞİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HATİCE GİDER

Tez Danışmanı
DOÇ.DR. MUZAFFER ÖZDEMİR

ÇANAKKALE – 2023



T.C.
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ



Hatice GİDER tarafından Doç. Dr. Muzaffer ÖZDEMİR yönetiminde hazırlanan ve **30/01/2023** tarihinde aşağıdaki jüri karşısında sunulan “Covid-19 Salgını Sürecinde İlköğretim Kademesinde Gerçekleşen Uzaktan Eğitimin Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi: Tekirdağ İli Örneği” başlıklı çalışma, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü **Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Anabilim Dalı’nda YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak oy birliği ile kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri

İmza

Doç. Dr. Muzaffer ÖZDEMİR

(Danışman)

Prof. Dr. Mehmet Ali SALAHLI

Prof. Dr. Adem UZUN

.....

.....

.....

Tez No : 10459101

Tez Savunma Tarihi : 30/01/2023

.....

Doç. Dr. Yener PAZARCIK

Enstitü Müdürü

.././20..

ETİK BEYAN

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Tez Yazım Kuralları'na uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada; tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu, tez çalışmada yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi, kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı, bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi taahhüt ve beyan ederim.

Hatice GİDER

30/01/2023

TEŞEKKÜR

Bu tezin gerçekleŐtirilmesinde ve sÜrecin sağlıklı bir Şekilde ilerlemesi için desteğini hiçbir zaman esirgemeyen kıymetli danışman hocam Doç. Dr. Muzaffer ÖZDEMİR'e, çalışma sÜresince tÜm zorlukları benimle göğüsleyen, hayatımın her evresinde bana destek olan değerli annem Aysun ÇEKİM'e, babam Cavit ÇEKİM'e, canım eşim, yol arkadaŐım Bayram GİDER, canım oğlum Ali Asaf GİDER'e ve canım dostum iğdem CEYLAN'a sonsuz teŐekkürlerimi sunarım.

Hatice GİDER
anakkale, Ocak 2023

ÖZET

COVID-19 SALGINI SÜRECİNDE İLKÖĞRETİM KADEMESİNDE GERÇEKLEŞEN UZAKTAN EĞİTİMİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ: TEKİRDAĞ İLİ ÖRNEĞİ

Hatice GİDER

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi

Danışman: Doç. Dr. Muzaffer ÖZDEMİR

30/01/2023, 61

Bu araştırmanın amacı; Covid-19 pandemi sürecinde uzaktan eğitim programında verilen eğitimin niteliğini, MEB resmi okullarında görev yapan öğretmenlerin görüşleri çerçevesinde değerlendirmektir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden biri olan durum çalışması yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın katılımcıları Covid-19 pandemi sürecinde Tekirdağ ili Çorlu ilçesinde MEB’de çevrimiçi ortamda eğitim veren 18 öğretmenden oluşmaktadır.

Araştırmada nitel veri toplama aracı kullanılmıştır. Nitel veriler araştırmacı tarafından geliştirilen ve 17 sorudan oluşan “Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu” yardımı ile toplanmıştır. Görüşmelerden elde edilen veriler yazılı metne dönüştürülmüş ve içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir.

Araştırma sonucunda uzaktan eğitimin sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesi için veli desteğine de ihtiyaç olduğu görülmektedir. Katılımcılar, uzaktan eğitim sürecinde ekran karşısında beden dilini kullanamadıklarını, yüz yüze eğitimdeki gibi göz temasını kuramadıklarını bu durumun uzaktan eğitimin dezavantajı olduğunu belirtmişlerdir. Araştırmaya katılan öğretmenler EBA ders içeriklerini kullandıklarını, ödevleri bu platformdan gönderdiklerini, EBA’da bulunan raporlar bölümünden öğrencileri değerlendirdiklerini ve EBA canlı ders sistemine daha fazla içerik eklenmesi gerektiğini dile getirmişlerdir. Bunların yanı sıra öğretmenler uzaktan eğitim sürecinde öğrenmenin daha

kalıcı hale gelmesi için zengin içerikli materyal desteğine ihtiyaç duyduklarını belirtmişlerdir. Pandemi sürecinde gerçekleşen uzaktan eğitimin başlangıcında öğrencilerin ilgi, istek ve motivasyonlarının fazla olduğunu fakat süreç ilerledikçe bu ilgi, istek ve motivasyonların azaldığını dile getirmişlerdir. Araştırmanın sonuçları doğrultusunda şu önerilerde bulunabilir; uzaktan eğitimde ihtiyacı olan öğrencilere teknolojik cihaz desteği sağlanmalı ve fırsat eşitsizliği en aza indirilmelidir. Uzaktan eğitimde kullanılacak yöntem ve teknikler, iletişim araçları, kullanılacak canlı ders yazılımları ve programlarıyla ilgili öğretmenlere profesyonel kişiler tarafından hizmet içi eğitim verilmelidir. Öğretmenlerin yeteri kadar teknik bilgi beceri ve donanıma sahip olmaları için alanında uzman kişiler tarafından destek verilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Uzaktan Eğitim, Covid-19, Pandemi

ABSTRACT

THE EVALUATION OF DISTANCE EDUCATION LEVEL ACCORDING TO TEACHER'S VIEWS DURING THE COVID-19 OUTBREAK: EXAMPLE OF TEKİRDAĞ PROVINCE

Hatice GİDER

Çanakkale Onsekiz Mart University

School of Graduate Studies

Master of Science Thesis in Computer Education and Instructional Technology

Co-Advisor: Assoc. Dr. Muzaffer ÖZDEMİR

30/01/2023, 61

The purpose of this research is to evaluate the quality of the education given in the distance education program during the COVID-19 pandemic process, within the framework of the views of the teachers working in the official schools of the Ministry of National Education. The case study method, which is one of the qualitative research methods, was used in the research. The participants of the research consist of 18 teachers who teach online in the Ministry of National Education in Çorlu district of Tekirdağ province during the Covid-19 pandemic process.

Qualitative data collection tool was used in the research. Qualitative data were collected with the "Semi-Structured Interview Form" consisting of 17 questions developed by the researcher. The data obtained from the interviews were converted into written text and analyzed by content analysis method.

As a result of the research, it is seen that there is a need for parent support in order to carry out distance education in a healthy way. The participants said that they could not use body language in front of the screen in the distance education process, and that they could not make eye contact as in face-to-face education, which is the disadvantage of distance education. The teachers participating in the research stated that they use EBA course content, send homework from this platform, evaluate students from the reports section in EBA, and that more content should be added to the EBA live lesson system. They stated that they

needed rich material support to make learning more permanent. At the beginning of the distance education, which took place during the pandemic process, the students stated that their interest, desire and motivation was high, but as the process progressed, this interest, desire and motivation decreased. Technological device support should be provided to students in need in distance education and inequality of opportunity should be minimized. In service training should be given to teachers about methods and techniques to be used in distance education, about communication in distance education, and live course software and programs to be used in distance education. Teachers should be supported to have sufficient technical knowledge, skills and equipment.

Keywords: Distance Education, Covid-19, Pandemic

İÇİNDEKİLER

Sayfa No

JÜRİ ONAY SAYFASI.....	i
ETİK BEYAN.....	ii
TEŞEKKÜR.....	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	v
İÇİNDEKİLER	vi
SİMGELER ve KISALTMALAR.....	viii
TABLolar DİZİNİ.....	ix
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	x

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

1.1. Problem Durumu	1
1.2. Araştırmanın Amacı.....	4
1.3. Araştırma Soruları.....	4
1.4. Araştırmanın Önemi.....	5
1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	5
1.6. Araştırmanın Varsayımları.....	6
1.7. Tanımlar.....	6

İKİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE/ÖNCEKİ ÇALIŞMALAR

2.1. Uzaktan Eğitim.....	7
2.2. Uzaktan eğitim Modelleri.....	7
2.3. Uzaktan Eğitim Avantajları ve Dezavantajları.....	8
2.4. Covid-19 Salgını Sürecinde Uzaktan Eğitim.....	9
2.5. İlgili Literatür.....	9

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
ARAŞTIRMA YÖNTEMİ/MATERYAL YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Metodu.....	13
3.2. Katılımcılar.....	13
3.3. Veri Toplama Araçları.....	14
3.4. Verilerin Analizi	17

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
ARAŞTIRMA BULGULARI

4.1. Öğretmenler Uzaktan Eğitim Programlarının Niteliğini Nasıl Değerlendirmektedir? Sorusuna İlişkin Bulgular.....	18
4.1.1. Covid-19 Pandemi Sürecinde, Uzaktan Eğitim Programlarında Öğretme ve Öğrenme Süreci Hakkında Öğretmen Görüşlerine İlişkin Bulgular.....	21
4.1.2. Covid-19 Pandemi Sürecinde Öğrencilerin Uzaktan Eğitim Programına Katılım Durumları Hakkında Öğretmen Görüşlerine İlişkin Bulgular	22
4.1.3. Covid-19 Pandemi Sürecinde Uzaktan Eğitim Programındaki Derslerin Tasarımı ve İçeriği Hakkındaki Öğretmen Görüşlerine İlişkin Bulgular	24
4.1.4. Covid-19 Pandemi Sürecinde Uzaktan Eğitim Programındaki Öğretim Materyalleri Hakkındaki Öğretmen Görüşlerine İlişkin Bulgular	26
4.1.5. Covid-19 Pandemi Sürecinde Uzaktan Eğitim Programında Kullanılan Canlı Ders Yazılımı (EBA) Hakkındaki Öğretmen Görüşlerine İlişkin Bulgular.....	27
4.1.6. Covid-19 Pandemi Sürecinde Öğretmenlerin Teknik Bilgi ve Becerilere Sahip Olma Durumlarına İlişkin Bulgular	30
4.1.7. Covid-19 Pandemi Sürecinde Uzaktan Eğitim Programında Kullanılan Teknolojiler Hakkındaki Öğretmen Görüşlerine İlişkin Bulgular.....	31
4.1.8. Covid-19 Pandemi Sürecinde Uzaktan Eğitim Programında Kullanılan İletişim ve Haberleşme Araçları Hakkındaki Öğretmen Görüşlerine İlişkin Bulgular.....	33
4.1.9. Covid-19 Pandemi Sürecinde Uzaktan Eğitim Programında Sunulan Destek Hakkındaki Öğretmen Görüşlerine İlişkin Bulgular.....	34

4.1.10. Öğretmenlerin Covid-19 Pandemi Sürecinde Uzaktan Eğitim Programındaki Ölçme Değerlendirme Boyutu Hakkındaki Görüşlerine İlişkin Bulgular.....	38
Öğretmenlerin, Uzaktan Eğitim Programlarının Uygulanmasına İlişkin	42
4.2. Karşılaştıkları Problemlere İlişkin Bulgular.....	
Öğretmenlerin, Uzaktan Eğitim Programlarının Uygulanmasına İlişkin	43
4.3. Karşılaştıkları Problemlere Yönelik Çözüm Önerileri	

BEŞİNCİ BÖLÜM SONUÇ ve ÖNERİLER

5.1. Tartışma ve Sonuç.....	45
5.2. Öneriler	52
KAYNAKÇA	54
EKLER	I

SİMGELER VE KISALTMALAR

EBA	Eğitim Bilişim Ağı
MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
COVID-19	Koronavirüs Hastalığı
TÖ	Türkçe Öğretmeni
MÖ	Matematik Öğretmeni
FÖ	Fen Bilimleri Öğretmeni
SÖ	Sosyal Bilgiler Öğretmeni
İÖ	İngilizce Öğretmeni
DÖ	Din Kültürü Öğretmeni
A1	Alan Uzmanı 1
A2	Alan Uzmanı 2
TD	Dil uzmanı

TABLolar DİZİNİ

Tablo No	Tablo Adı	Sayfa No
Tablo 1	Katılımcı öğretmenlerin derslere ve kademelere göre dağılımı	14
Tablo 2	Katılımcı öğretmenlerin demografik özellikleri	14
Tablo 3	Uzman görüşleri doğrultusunda görüşme formunda yapılan iyileştirmeler ve maddelerin son hali	15
Tablo 4	<i>“Bir dersin uzaktan öğretim yoluyla verilmesi öğrencilerin öğrenme sürecini nasıl etkilemektedir? Örneklerle açıklar mısınız?”</i> sorusuna ilişkin analiz sonuçları	22
Tablo 5	<i>“Öğrencilerin uzaktan öğretime katılım durumlarını nasıl değerlendiriyorsunuz?”</i> sorusuna ilişkin analiz sonuçları	24
Tablo 6	<i>“Uzaktan öğretim uygulama ilkelerini biliyor musunuz? Biliyorsanız bu ilkelerden bahseder misiniz?”</i> sorusuna ilişkin analiz sonuçları	25
Tablo 7	<i>“Dijital öğretim materyallerini hazırlarken nelere dikkat ediyorsunuz? Örnekler vererek açıklar mısınız?”</i> sorusuna ilişkin analiz sonuçları	26
Tablo 8	<i>“Pandemi sürecinde EBA kullandınız mı? Kullandıysanız EBA’da yer alan dijital içerikler ve öğretim araçlarının yeterliliği konusunda ne düşünüyorsunuz?”</i> sorusuna ilişkin analiz sonuçları	28
Tablo 9	<i>“Canlı derslerde kullanılan teknolojik araçları (örn., yazılı sohbet, canlı ses-video, içerik sunumu, ekran/uygulama paylaşımı araçları vb.) kullanırken sorunlar yaşadınız mı? Bu sorunları çözmek için neler yaptınız?”</i> sorusuna ilişkin analiz sonuçları	29
Tablo 10	<i>“Uzaktan öğretim konusunda teknik bilgi ve becerilere sahip olma durumunuz hakkında ne düşünüyorsunuz?”</i> sorusuna ilişkin öğretmen görüşlerinin analiz sonuçları	30

Tablo 11	<i>“Uzaktan öğretim sürecinde yararlandığınız teknolojik cihazlar nelerdir?” sorusuna ilişkin analiz sonuçları</i>	31
Tablo 12	<i>“Uzaktan öğretim sürecinde yararlandığınız teknolojik cihazları kullanırken karşılaştığınız sorunlar hakkında bilgi verir misiniz?” sorusuna ilişkin analiz sonuçları</i>	33
Tablo 13	<i>“Uzaktan öğretim sürecinde öğrencilerinizle hangi iletişim ve haberleşme araçlarını kullandınız? Bu araçların yeterliliği konusundaki görüşleriniz nelerdir?” sorusuna ilişkin analiz sonuçları</i>	34
Tablo 14	<i>“Uzaktan öğretim sürecini yönetirken öğretmenlerin hangi konularda hizmet içi eğitim almaları gerektiğini düşünüyorsunuz?” sorusuna ilişkin analiz sonuçları</i>	36
Tablo 15	<i>“Uzaktan öğretim sürecini sağlıklı bir şekilde sürdürebilmeniz için ne tür desteklere ihtiyaç duyuyorsunuz?” sorusuna ilişkin analiz sonuçları</i>	38
Tablo 16	<i>“Uzaktan öğretim sırasında uygulanması gereken ölçme ve değerlendirme yöntemleri hakkında düşünceleriniz nelerdir? Siz hangi yöntemleri kullanmayı tercih ettiniz?” sorusuna ilişkin analiz sonuçları</i>	39
Tablo 17	Uzaktan eğitim sırasında öğretmenlerin kullandığı ölçme ve değerlendirme yöntemleri	40
Tablo 18	<i>“Uzaktan öğretim sırasında kullandığınız ölçme ve değerlendirme yöntemlerinin öğrenci başarısını yeterince ölçüp ölçmediği konusunda düşünceleriniz nelerdir?” sorusuna ilişkin analiz sonuçları</i>	42
Tablo 19	<i>“Uzaktan öğretim sırasında karşılaştığınız sorunlar hakkında bilgi verir misiniz? Bu sorunları çözmek için neler yaptınız?” sorusuna ilişkin analiz sonuçları</i>	43
Tablo 20	<i>“Pandemi sürecinde uzaktan öğretim sırasında karşılaştığınız sorunlara karşı ne tür çözümler önerirsiniz?” sorusuna ilişkin analiz sonuçları</i>	44

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil No	Şekil Adı	Sayfa No
Şekil 1	EBA TV'de ortaokullar için hazırlanmış bir uzaktan eğitim programı örneği (23-27 Mart 2020)	2
Şekil 2	Sorunlar teması ve alt bileşenleri	18
Şekil 3	Öğrenci kaynaklı sorunlar teması ve alt bileşenleri	18
Şekil 4	Öğretmen kaynaklı sorunlar teması ve alt bileşenleri	19
Şekil 5	Süreç kaynaklı sorunlar teması ve alt bileşenleri	19
Şekil 6	Teknik sorunlar teması ve alt bileşenleri	20
Şekil 7	Öneriler teması ve alt bileşenleri	20

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

Bu bölümde problem durumu, araştırmanın amacı, araştırma soruları, araştırmanın önemi, araştırmanın sınırlılıkları, araştırmanın varsayımları ve tanımlar yer almaktadır.

1.1. Problem Durumu

Tüm dünyayı etkisi altına alan ve 2019 yılı aralık ayının sonunda başlayan COVID-19 pandemi sürecinin tüm ülkelere hızla yayılması ile birlikte başta sağlık sektöründe olmak üzere eğitim alanında da gerekli tedbirler alınmaya başlanmıştır (Pınar ve Akgül, 2020; Yamamoto ve Altun, 2020; Özer, 2020; Kahraman, 2020). COVID-19 salgınının yayılma hızının en aza indirilmesi için örgün eğitime ara verilmiş, yüz yüze eğitim yerini uzaktan eğitime bırakmıştır (Pınar ve Akgül, 2020; Yamamoto ve Altun, 2020; Özer, 2020; Kahraman, 2020). MEB, eğitim hizmetlerinin devam etmesi için uzaktan eğitim sürecinde Eğitim Bilişim Ağı (EBA) sistemini kullanmıştır (Kahraman, 2020). Dijital eğitim platformu olan EBA’da okul kademelerine göre çevrimiçi kurslar hazırlanmıştır. Çevrimiçi dersler ilkokul ve ortaokul öğrencilerine 09.00-14.00 saatleri arasında verilmiş olup bu derslerin tekrarı ise 14.00-19.30 saatleri arasında yapılmıştır. Ortaöğretim öğrencilerine ise 09.00-12.30 saatleri arasında sunulan derslerin tekrarı 13.30-18.00 / 18.00-22.30 saatlerinde verilmiştir (Özer, 2020). Covid-19 pandemi sürecinde EBA TV’de sunulan eğitim programı Şekil 1’de belirtmiştir.

Sınıf	Saat	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma
Ortaokul 5. Sınıf	09:00	TÜRKÇE-5	SOSYAL BİLGİLER-5	İNGİLİZCE-5	TÜRKÇE-5 (T)	İNGİLİZCE-5
	ETKİNLİK KUŞAĞI					
	09:30	MATEMATİK-5	FEN BİLİMLERİ-5	DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ-5	MATEMATİK-5	FEN BİLİMLERİ-5
ETKİNLİK KUŞAĞI						
Ortaokul 6. Sınıf	10:00	TÜRKÇE-6	SOSYAL BİLGİLER-6	İNGİLİZCE-6	TÜRKÇE-6 (T)	İNGİLİZCE-6
	ETKİNLİK KUŞAĞI					
	10:30	MATEMATİK-6	FEN BİLİMLERİ-6	DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ-6	MATEMATİK-6	FEN BİLİMLERİ-6
ETKİNLİK KUŞAĞI						
Ortaokul 7. Sınıf	11:00	TÜRKÇE-7	SOSYAL BİLGİLER-7	İNGİLİZCE-7	TÜRKÇE-7 (T)	MATEMATİK-7 (T)
	ETKİNLİK KUŞAĞI					
	11:30	MATEMATİK-7	FEN BİLİMLERİ-7	DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ-7	MATEMATİK-7	FEN BİLİMLERİ-7
ETKİNLİK KUŞAĞI						
Ortaokul 8. Sınıf	12:00	TÜRKÇE-8	İNKILAP TARİHİ-8	İNGİLİZCE-8	TÜRKÇE-8 (T)	İNGİLİZCE-8
	ETKİNLİK KUŞAĞI					
	12:30	MATEMATİK-8	FEN BİLİMLERİ-8	DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ-8	MATEMATİK-8	FEN BİLİMLERİ-8
ETKİNLİK KUŞAĞI						
İmam Hatip Ortaokulu	13:00	ARAPÇA-5	ARAPÇA-6	ARAPÇA-7	ARAPÇA-8	ARAPÇA-5 (T)
TEKRAR 13:30 – 17:30						
TEKRAR 17:30 – 21:30						

Şekil 1. EBA TV'de ortaokullar için hazırlanmış bir uzaktan eğitim programı örneği (23-27 Mart 2020)

EBA TV'den uyarlanmıştır.

Pandemi döneminde evlerinde internet erişimi olmayan öğrenciler TRT kanalı üzerinden tüm eğitim videolarına ulaşabilmişlerdir. Pandemi nedeniyle örgün eğitimden vazgeçilerek aniden ve zorunlu olarak uzaktan eğitime geçilmesi, öğretmenlerin ve öğrencilerin bu sürece hazırlıksız yakalanmasına sebep olmuştur. Tez kapsamında, gerçekleştirilen araştırma öncesi ilköğretim kademesinde eğitim veren 7 öğretmen ile öğrencilerin motivasyonlarının nasıl etkilendiği, onların aktif katılımını sağlamak için neler yaptıkları, öğrencileri değerlendirirken nasıl bir yol izledikleri ve bu süreçte ne tür zorluklarla karşılaştıkları konularında görüşlerini almak amacıyla yarı yapılandırılmış bir görüşme formu yapılmıştır. Formda yer alan görüşme soruları aşağıda belirtilmiştir.

- Uzaktan eğitim süreci öğrencilerinizin öğrenme motivasyonlarını nasıl etkiledi?
- Uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerin motivasyonlarını artırıcı ne tür faaliyetler yaptınız?
- Uzaktan eğitim sürecinde öğrencinin aktif katılımını sağlamak için neler yapılmalıdır?

- Uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerin başarılarını değerlendirirken nasıl bir yol izlediniz?
- Uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerimizin başarılarını değerlendirmede ne tür zorluklarla karşılaştınız?

Öğretmenler genel olarak aşağıdaki görüşleri dile getirmiş ve bu görüşler araştırma probleminin ortaya konmasında ve görüşme sorularının hazırlanmasında yardımcı olmuştur.

- Ev ortamında gerçekleşen uzaktan eğitim sürecinin başlangıcında öğrencilerin motivasyonlarının iyi olduğu fakat sürecin sonlarına doğru motivasyonlarının azaldığını belirtmişlerdir. Bu süreçte öğrencilerin odaklanma problemi yaşadıklarını ve not kaygısı taşımadıkları için derse katılmadıklarını bu yüzden motivasyonlarının olumsuz yönde etkilendiğini belirtmişlerdir.
- Öğrencilerin motivasyonlarını artırmak için derste şarkı söylemek gibi etkinlik yaptıklarını, WhatsApp gruplarında günlük ödevlerini yapan öğrencileri tebrik ettiklerini ve görsel/işitsel materyaller kullandıklarını söylemişlerdir.
- Öğrencilerin sistemde aktif görüldüğü halde ekran karşısında olmadıklarını, evlerinde internet, telefon vb. teknolojik araç eksiklikleri olduğu için canlı derslere katılım sağlayamadıklarını ve bu yüzden öğrencilerin sadece EBA TV izlediklerini belirtmişlerdir.
- Öğrencilerin aktif katılımını artırmak için bu süreçte not almaları gerektiğini, öğrencilere tablet, bilgisayar vb. teknolojik araçların verilmesi gerektiğini, velilerin ve öğrencilerin bilinçlendirilmesi ve velilerle iletişimin güçlendirilmesi gerektiğini belirtmişlerdir.
- Değerlendirme yaparken yazılı ve tekrar sorularından oluşan sınavları tercih ettiklerini, öğrencilerine dersi takip etme durumlarına ve yaptıkları ödevlere göre puan verdiklerini belirtmişlerdir.
- Öğrencilerin uzaktan eğitim sürecine hazırlanabilmesi için derslerin haftada bir gün uzaktan verilmesi, derse devam eden öğrencilere teknolojik araçlarının dağıtılması, devam etmeyen öğrencilerden bu teknolojik araçlarının geri toplanması ve Türkiye genelinde EBA üzerinden sınavların yapılması gerektiğini belirtmişlerdir.

İhtiyaç analizi kapsamında uzaktan eğitimde gerçekleştirilen bu görüşmelerde öğretmenler, velilerin de önemli bir paydaş olduğunu ve bu süreçte aktif olması gerektiğini belirtmişlerdir. Yapılan görüşmeler sonucunda uzaktan eğitimde sık sık motivasyon düşüklüğünün yaşanması, ölçme değerlendirme yöntemlerinin sınırlı olması, öğrenci takibinin zor olması, teknolojik cihaz yetersizliği, öğrenci-veli iletişimin sağlanamaması gibi çeşitli zorluklara değinmişlerdir.

Pandemi sürecinde öğretmenlerin ve öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik algılarının incelendiği çalışmalara rastlamak mümkündür (Özer, 2020; Pınar ve Dönel Akgül, 2020; Kahraman, 2020; Çakın ve Külekçi Akyavuz, 2020). Gerçekleştirilen bu çalışmalar incelendiğinde olası pandemi süreçlerinde gerçekleşebilecek uzaktan eğitimin niteliğini artırmak ve ortaya çıkan problemlere etkili çözümler bulmak amacıyla daha fazla çalışmaya ihtiyaç olduğu görülmektedir (Tonbuloğlu,2017).

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı Covid-19 pandemi sürecinde uzaktan eğitim yoluyla verilen eğitimin niteliğini, MEB resmi okullarında görev yapan öğretmenlerin görüşleri çerçevesinde değerlendirmektir.

1.3. Araştırma Soruları

1. Öğretmenler uzaktan eğitim programlarının niteliğini nasıl değerlendirmektedir?
 - 1.1. Covid-19 pandemi sürecinde, uzaktan eğitim programlarında öğretme ve öğrenme süreci hakkında öğretmenlerin görüşleri nelerdir?
 - 1.2. Covid-19 pandemi sürecinde öğrencilerin uzaktan eğitim programına katılım durumları hakkındaki öğretmenlerin görüşleri nelerdir?
 - 1.3. Covid-19 pandemi sürecinde uzaktan eğitim programındaki derslerin tasarımı ve içeriği hakkındaki öğretmenlerin görüşleri nelerdir?
 - 1.4. Covid-19 pandemi sürecinde uzaktan eğitim programındaki öğretim materyalleri hakkındaki öğretmenlerin görüşleri nelerdir?
 - 1.5. Covid-19 pandemi sürecinde uzaktan eğitim programında kullanılan canlı ders yazılımı (EBA) hakkındaki öğretmenlerin görüşleri nelerdir?

- 1.6. Covid-19 pandemi sürecinde teknik bilgi ve becerilere sahip olma durumları hakkındaki öğretmenlerin görüşleri nelerdir?
 - 1.7. Covid-19 pandemi sürecinde uzaktan eğitim programında kullanılan teknolojiler hakkındaki öğretmenlerin görüşleri nelerdir?
 - 1.8. Covid-19 pandemi sürecinde uzaktan eğitim programında kullanılan iletişim ve haberleşme araçları hakkındaki öğretmenlerin görüşleri nelerdir?
 - 1.9. Covid-19 pandemi sürecinde uzaktan eğitim programında sunulan destek hakkındaki öğretmenlerin görüşleri nelerdir?
 - 1.10. Covid-19 pandemi sürecinde uzaktan eğitim programındaki ölçme-değerlendirme boyutu hakkındaki öğretmenlerin görüşleri nelerdir?
2. Öğretmenlerin, uzaktan eğitim programlarının uygulanmasına ilişkin karşılaştıkları problemler nelerdir?
 3. Öğretmenlerin, uzaktan eğitim programlarının uygulanmasına ilişkin karşılaştıkları problemlere yönelik çözüm önerileri nelerdir?

1.4. Araştırmanın Önemi

Covid-19 salgınıyla birlikte önemi giderek artan uzaktan eğitim sisteminin niteliğinin değerlendirilmesi ve işlevselliğinin artırılması gerekmektedir. Çalışma öncesi yapılan ihtiyaç analizi ve bu konuda gerçekleştirilen çalışmalar dünyanın başına yeni gelmiş böyle bir felaket karşısında eğitim sistemlerinin yeniden yapılandırılmasına olan ihtiyacı ortaya koymuştur. Pandemi sürecindeki eğitim programlarının niteliğini değerlendiren çalışmalara az da olsa rastlanmakla birlikte (Tonbuloğlu, 2017) önümüzdeki süreçlerde meydana gelebilecek pandemi süreçlerine hazırlık kapsamında bu çalışmaların oldukça sınırlı olduğu söylenebilir. Tez kapsamında gerçekleştirilen bu çalışmanın; olası pandemi süreçlerinde gerçekleştirilecek ve uzaktan eğitim yoluyla verilecek derslerde yaşanan sorunların ortaya çıkarılması, bu eğitimlerin verimliliğinin artırılması, uzaktan eğitim sistemlerinin geliştirilip iyileştirilmesi konularında yapılacak çalışmalara ışık tutması ve geleceğe yönelik uzaktan eğitim faaliyetlerinin sistematik bir şekilde planlanması açısından önem arz ettiği söylenebilir.

1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma sınırlılıklar aşağıda belirtilmiştir.

1. 17 sorudan oluşan öğretmen yarı yapılandırılmış görüşme soruları ile sınırlıdır.
2. Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı resmi ortaokullarda görev yapan 18 öğretmen ile sınırlıdır.
3. Türkçe, Matematik, Fen Bilimleri, Sosyal Bilgiler, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi ve İngilizce branşlarında eğitim veren öğretmenlerle sınırlıdır.

1.6. Araştırmanın Varsayımları

Bu araştırmadaki varsayım aşağıda belirtilmiştir.

1. Araştırmaya katılan öğretmenlerin verdiği cevapların hepsi içten ve samimidir.

1.7. Tanımlar

Covid-19: Bulaşıcı hastalıklardan biri olan Koronavirüs Hastalığı (COVID-19), kişilerde soğuk algınlığı hastalığında olduğu gibi ateş, öksürük ve boğaz ağrısı vb. gibi semptomlara sebep olan ve 2019 yılının aralık ayında ortaya çıkan virüstur.

Eğitim Bilişim Ağı (EBA): Millî Eğitim Bakanlığı tarafından geliştirilen dijital eğitim materyallerinin yer aldığı bir eğitim platformudur (Wikipedia, 2012).

Uzaktan Eğitim: İşman (2008)'a göre uzaktan eğitim, öğretmenin ve öğrencinin fiziksel olarak farklı mekânlarda bulunduğu, öğretim etkinliklerini bilgi iletişim teknolojileri yardımıyla gerçekleştirdikleri bir eğitim sistemi modelidir.

İKİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE/ÖNCEKİ ÇALIŞMALAR

Bu bölümde, problem durumu ve araştırmanın konusu bağlamında uzaktan eğitim, uzaktan eğitim tanımı, uzaktan eğitim modelleri, uzaktan eğitimin avantajları ve dezavantajları, Covid-19 salgını sürecinde uzaktan eğitim ve ilgili literatür başlıklarına yer verilmiştir.

2.1. Uzaktan Eğitim

Yaşanan teknolojik gelişmelerle birlikte bilgi ve iletişim teknolojilerinin eğitime entegre edilmesi neticesinde; harmanlanmış öğrenme, karma öğrenme, açık öğrenme, esnek öğrenme, bütünleşik öğrenme, uzaktan öğrenme, dağıtık öğrenme, çevrimiçi öğrenme ve e-öğrenme gibi yeni modeller benimsenmiştir (Uysal, 2011; Uysal ve Kuzu, 2011). Yeni iletişim teknolojilerinin etkisiyle birlikte giderek artan ve değişen eğitim ihtiyaçlarına bağlı olarak uzaktan eğitim uygulamaları başlatılmıştır (Gök, 2017).

Teknolojinin etkin kullanımının artması ve internetin hızla gelişmesiyle birlikte yaygınlaşan uzaktan eğitim son yıllarda tüm dünyada yaygın olarak kullanılmaktadır. Türk Dil Kurumu'na göre uzaktan eğitim, öğrenen ve öğretmenin zaman ve mekân olarak birbirinden ayrıldığı belirli bir platform üzerinden iletişim teknolojilerini kullanılarak gerçekleştirilen eğitim modelidir. Ersoy (2014) göre uzaktan eğitim, örgün eğitimin sınırlılıklarını (belirli zaman ve mekân) ortadan kaldıran ve öğrencilerin bireysel farklılıklarına bağlı olarak değişen öğrenme hızlarını dikkate alarak eğitimin bireyselleştirilmesini sağlamaktadır. Kahraman (2020) uzaktan eğitimi, zaman ve mekân kısıtlılığının ve öğrenme gruplarının fiziksel olarak katılım zorunluluğunun olmadığı, sanal ortamlarda gerçekleşen yenilikçi bir eğitim sistemi olarak belirtmiştir.

2.2. Uzaktan Eğitim Modelleri

Günümüzde uzaktan eğitim; eş zamanlı (senkron), eş zamanlı olmayan (asenkron) ve karma olmak üzere üç farklı kategoride uygulanmaktadır. Ergin (2010) eş zamanlı iletişimin, bir öğretim görevlisinin ve derse katılacak olan öğrenci grubunun aynı anda bir araya

gelmesiyle çift yönlü etkileşimin sağlandığı bir uzaktan eğitim modeli olduğunu belirtirken, eş zamansız iletişimin ise önceden hazırlanmış öğretim materyalini öğrenci grubunun istediği zamanda istediği kadar tekrar ettiği bir model olduğunu belirtmiştir. Karma uzaktan eğitim ise eğitimin belirli bir bölümünün örgün eğitimle belirli bir bölümünün ise uzaktan eğitim ile gerçekleştirildiği bir yaklaşım olarak ele alınmıştır.

2.3. Uzaktan Eğitimin Avantajları ve Dezavantajları

İlgili alanyazından (Yazıcı, 2004; Özavcı, 2015; Kaya, 2002; Balta, 2014; Cabı, 2016) uzaktan eğitimin avantajları ve dezavantajları aşağıdaki gibi özetlenebilir:

- Zamandan ve mekândan bağımsızdır,
- Fırsat eşitliği sağlar,
- Geniş kitlelere ulaşma imkânı sunar,
- Düzeltici geri bildirim almayı kolaylaştırır,
- Geleneksel değerlendirmeye göre daha az kaygıya sebep olur,
- Objektif değerlendirmeye imkân sağlar,
- Farklı değerlendirme türlerine imkân verir,
- Düşük maliyetlidir,
- Daha çok öğrenci odaklıdır.

Uzaktan eğitimde ölçme ve değerlendirmenin oldukça önemli olduğu ve iyi bir şekilde yapılan ölçme ve değerlendirmenin oldukça yararlar sağladığı görülmektedir.

Uzaktan eğitimin bu olumlu yönlerine karşı bir takım olumsuz yönleri de bulunmaktadır (Cabı, 2016). Bu olumsuz yönlerden bazıları aşağıda belirtilmektedir.

- Güçlü internet alt yapısına ve teknolojik cihazlara ihtiyaç bulunmaktadır,
- Öğretmen ve öğrenci arasında iletişim kopukluğu sıklıkla yaşanmaktadır,
- Değerlendirme yöntemleri genellikle sınırlıdır,
- Geri dönütler genellikle açık ve anlaşılır değildir.

Uzaktan eğitimin avantajlarından en iyi şekilde faydalanmak, dezavantajlarını en aza indirmek, tasarlanan öğrenme ortamlarını öğrencilerin ihtiyaçlarını en iyi karşılayacak

şekilde planlamak amacıyla uzaktan eğitim sistemlerini nitelikli bir şekilde değerlendirmek gerekmektedir (Uysal, 2011; Olpak, 2010).

2.4. Covid-19 Salgını Sürecinde Uzaktan Eğitim

Covid-19 virüsünün hızla yayılması ile birlikte başta sağlık alanında olmak üzere eğitim alanında da gerekli önlemler alınmıştır. Salgının yayılma hızının en aza indirilmesi amacıyla birçok ülkede okullar kapatılarak tüm kademelerde yüz yüze eğitime ara verilmiştir. Salgın sürecinde örgün eğitimin yeterli olmadığı durumlarda eğitim hizmetlerinin devam etmesi için tercih edilen uzaktan öğretim yönteminin önemi giderek artmaktadır (Can, 2020; Yamamoto ve Altun, 2020).

2.5. İlgili Literatür

Öğretimin etkililiği ile ilgili bilgi edinmek ve öğrenci başarısını değerlendirmek amacıyla ölçme ve değerlendirmeye (Şahin, 2018), geleneksel eğitimin her döneminde olduğu gibi uzaktan eğitimde de ihtiyaç duyulmaktadır. Öyle ki eğitim ve öğretimin vazgeçilmez bir parçası olan ölçme ve değerlendirme, yüz yüze öğrenme ortamlarında olduğu kadar uzaktan öğrenme ortamlarında da büyük önem taşımaktadır. Bazı araştırmacılar, uzaktan eğitimde kullanılan ölçme ve değerlendirme faaliyetlerinin yüz yüze eğitimde kullanılan ölçme ve değerlendirme faaliyetlerine göre birtakım sınırlılıklar içerdiğini belirtmiştir (Puspitasari, 2010; Özgür, 2014; Korkmaz, 2018; Karadağ, 2014).

Uzaktan öğretim yöntemi ile eğitim alan yüksek lisans öğrencilerinin e-değerlendirme ile ilgili görüşlerini almak üzere Cabı (2016) yaptığı bir çalışmada, öğrencilerin değerlendirmede kullanılan ölçme araçlarından en çok ödevleri, projeleri ve çevrimiçi sınavları tercih ettiklerini belirtmiştir. Aynı zamanda öğrencilerin tamamının e-değerlendirmeyi geleneksel örgün öğretimdeki değerlendirmeye göre daha çok tercih ettiklerini belirtmiştir.

Çakın ve Külekçi Akyavuz (2020) Covid-19 pandemi döneminde gerçekleştirilen uzaktan eğitimde öğretmenlerin hangi zorluklarla karşılaştıklarını ve öğrencilerin motivasyonlarını artırma yöntemlerini ortaya koymak amacıyla gerçekleştirdikleri

çalışmada, öğretmenlerin öğrencilerin motivasyonlarını artırmak için destekleyici faaliyetler yaptırdıklarını, öğrencilere okulun devam ettiğini hissettirdiklerini ve öğrencilere sağlık çalışmaları yaptırdıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca çalışmalarında öğrencilere ücretsiz internet verilmesini, velileri bilinçlendirici çalışmaların yapılması ve öğrencileri motive edici yöntemlerin yaygınlaştırılması gerektiğini önermişlerdir.

Karatepe, Küçükgençay ve Peker (2020) pandemi döneminde uzaktan eğitim yoluyla farklı bölümlerde lisans eğitimi alan öğretmen adaylarının süreç hakkındaki görüşlerini değerlendirmeyi amaçladıkları çalışmalarında, öğretmen adaylarının bir çoğunun derslere cep telefonu ile katıldıklarını, uzaktan eğitimde ders öğretmenlerinin en çok sunumlardan faydalandıklarını, öğretmen adaylarının genelinin uzaktan eğitim ile ilgili olumsuz görüşe sahip olduklarını, ileride uzaktan eğitim ile ders vermeye eğilimli olmadıklarını ve bu alanda kendilerini yeterli görmediklerini belirtmişlerdir.

Pınar ve Dönel Akgül (2020) Covid-19 pandemi sürecinde ortaokul öğrencilerinin fen bilimleri dersinin uzaktan eğitim ile verilmesine yönelik görüşlerini tespit etmek amacıyla gerçekleştirdikleri çalışmalarında öğrencilerin EBA platformunda yer alan canlı ders uygulaması sayesinde kendilerini okuldaymış gibi hissettiklerini ve çözemedikleri soruları anında sorabilme olanağına sahip olduklarını belirtmişlerdir. Ayrıca EBA platformundaki canlı ders uygulamasının yeni olmasından dolayı bazı teknik sorunlardan dolayı geliştirilmesi gerektiğini ileri sürmüşlerdir.

Balaman ve Hanbay Tiryaki (2021) araştırmalarında, pandemi dönemindeki uzaktan eğitimde kullanılan canlı ders yazılımlarının öğrenme, öğrenen ve öğretene üzerindeki etkilerini öğretmen görüşleriyle incelemeyi amaçlamıştır. Araştırma sonucunda, uzaktan eğitim yöntemiyle verilen derslerin, yüz yüze eğitim ile verilen dersler kadar verimli olmadığını, ölçme ve değerlendirmede sorunlar yaşandığını, fırsat eşitsizliğinin yaşandığını ve öğrencilerin katılım durumlarının uzaktan eğitimde önemli olduğunu belirtmiştir. Bu sorunlar ortadan kalktığında uzaktan eğitim ile verilen derslerin de en az yüz yüze eğitim ile verilen dersler kadar verimli olabileceğini belirtmiştir.

Özgül, Ceran ve Yıldız (2020) uzaktan eğitim ile işlenen derslere ilişkin Türkçe öğretmenlerinin görüşlerini inceledikleri çalışmalarında, öğretmenlerin öğrenci katılımı

ve ölçme değerlendirme uygulamalarının yeterliliği konularında olumsuz görüş bildirdiklerini belirtmişlerdir. Ayrıca uzaktan eğitimin öğretmenlerin bilişim teknolojilerine yönelik teknik becerilerine katkı sağladığını, öğretmenlerin tamamının EBA platformunu kullandıklarını ve ders içeriklerinin daha da zenginleştirilmesi gerektiğini dile getirmişlerdir.

Adıgüzel (2020) salgın döneminde gerçekleşen uzaktan eğitim programlarındaki öğrenci başarısını değerlendirmeyi amaçladığı çalışmasında öğretmenlerle yaptığı görüşmeler sonrasında öğretmenlerin yüz yüze eğitimde kullandıkları değerlendirme yöntemlerini uzaktan eğitimde uygulamaya çalıştıklarını ortaya koymuştur. Öğrencileri değerlendirirken, onlara verdikleri ödevleri dikkate aldıklarını belirtmişlerdir.

Taşkın ve Aksoy (2021) salgın sürecinde gerçekleşen uzaktan eğitim hakkındaki öğretmen görüşlerini ortaya koymak amacıyla gerçekleştirdikleri çalışmalarında öğretmenlerin, uzaktan eğitimde fırsat eşitsizliğinin ortadan kaldırılması gerektiğini, uzaktan eğitime tüm öğrencilerin katılması için teknolojik altyapıya sahip olmaları gerektiğini ve uzaktan eğitimin öğrencileri fiziksel, psikolojik ve sosyalleşme açısından olumsuz etkilediğini belirtmişlerdir.

Demir ve Kale (2020) pandemi döneminde gerçekleşen uzaktan eğitimin olumlu ve olumsuz yönlerini ortaya koymak amacıyla öğretmenlerle yaptıkları görüşmeler sonucunda bazı öğretmenlerin kendi bilgi ve beceri düzeylerinin orta düzeyde olduğunu, zamanla kendilerini geliştirdiklerini ve bazı öğretmenlerin kendilerini bilgi ve becerilere sahip olma konusunda yetersiz gördüklerini belirtmişlerdir. Ayrıca uzaktan eğitimde öğrencilerin zamanla ilgi ve motivasyonlarının düştüğünü, öğrencilerin fiziksel ve psikolojik açıdan olumsuz anlamda etkilendiklerini ve öğrencilerin internet olmamasından dolayı eğitim sırasında zorluk yaşadıklarını bahsetmişlerdir. Öğretmenlerin öğrencileri ile göz teması kuramadıklarını, bazı uygulamalı derslerin uzaktan eğitimde uygulanamadığını, yeterli iletişimin ve geri dönütlerin sağlanamadığını ve velilerin iş yükü sebebiyle öğrencilere desteklerinin farklılık gösterdiğini ve bu sebeplerden dolayı uzaktan eğitimin olumsuz yönde etkilendiğini dile getirmişlerdir.

Durmuş ve Eryılmaz Toksoy (2022) EBA canlı ders uygulamasına ilişkin öğretmen görüşlerini ortaya koymak amacıyla yaptıkları çalışmalarında öğretmenlerin EBA canlı ders

sistemine erişim konusunda sorun yaşadıklarını ve EBA' nın işlevsel ve kullanışlı olduğunu belirtmişlerdir.

Daşdemir ve Cengiz (2022) Küresel salgın döneminde MEB tarafından yapılan uzaktan eğitim konusunda öğretmenlerin görüşlerini değerlendirdiği çalışmalarında öğretmenlerin, öğrencilerinin uzaktan eğitim yoluyla anlattıkları konuları anlama düzeylerini tespit edemediklerini, paydaşlarla (öğretmen-öğrenci ve veli) iletişim kurmak için çok çaba harcadıklarını ve EBA canlı ders sisteminin alt yapısında iyileştirmeler yapılması gerektiğini belirtmişlerdir.

Alanyazında öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının uzaktan eğitimin olumlu ve olumsuz yönlerini ortaya çıkarmak için görüşlerini değerlendiren çalışmaların yapıldığı görülmektedir. Ayrıca alanyazında salgın sürecinde gerçekleşen uzaktan eğitim yoluyla verilen derslere ilişkin öğretmen görüşlerine yönelik çalışmalar yapılmıştır. Ancak salgın sürecinde gerçekleşen uzaktan eğitimin niteliğini Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı resmi okullarda ve ortaokul kademesinde görev yapan öğretmenlerin görüşlerine göre değerlendiren çalışmaların yetersiz olduğu görülmektedir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ARAŞTIRMA YÖNTEMİ/MATERYAL VE YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama araçları, araştırma süreci ve verilerin analizi yer almaktadır.

3.1. Araştırmanın Metodu

Covid-19 pandemi sürecinde, ilköğretim kademesinde gerçekleşen uzaktan eğitim uygulamalarının niteliği hakkında bilgi edinmeyi amaçlayan bu çalışmada, nitel araştırma yöntemlerinden biri olan durum çalışması yöntemi kullanılmıştır. Durum çalışması, bir olayın derinlemesine ve ayrıntılı bir şekilde incelenmesine imkân tanıyan bir nitel araştırma yöntemidir (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Çalışmadaki veriler araştırmacı tarafından geliştirilen yapılandırılmış bir görüşme formu yardımıyla toplanmıştır.

3.2. Katılımcılar

Araştırmanın katılımcıları Covid-19 pandemi sürecinde Tekirdağ ili Çorlu ilçesinde bulunan bir ilköğretim okulunda çevrimiçi ortamda eğitim veren 18 öğretmenden oluşmaktadır. Bu çalışmada, detaylı araştırma yapabilmek ve araştırmanın amacına bağlı olarak bilgi açısından zengin durumların seçilmesine olanak sağlamak amacıyla amaçlı örnekleme yöntemi tercih edilmiştir (Büyüköztürk vd., 2012). Araştırmanın katılımcılarının belirlenmesinde amaçlı örnekleme yönteminden ölçüt örnekleme tercih edilmiştir. Bu yöntemin seçilmesinin nedeni, araştırmacı tarafından önceden belirlenmiş niteliklere sahip olan katılımcıların tercih edilmesidir (Patton, 2014).

Araştırmanın katılımcıları; Covid-19 pandemi sürecinde teorik ve uygulamalı branşlarda uzaktan eğitim yoluyla en az beş ders saati öğretim yapan öğretmenler arasından seçilmiştir. Araştırmaya katılan 18 öğretmen 5., 6., 7., ve 8. sınıfların Türkçe, Matematik, Fen Bilimleri, Sosyal Bilgiler, İngilizce ve Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi derslerini vermektedir. Katılımcı öğretmenlerin derslere ve kademelere göre dağılımı Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1

Katılımcı öğretmenlerin derslere ve kademelere göre dağılımı

Dersler	Kademe	Ders Saati	Öğretmen Sayısı
Türkçe	5-6-7-8	5	3
Matematik	5-6-7-8	5	3
Fen Bilimleri	5-6-7-8	3	3
Sosyal Bilgiler	5-6-7-8	5	3
İngilizce	5-6-7-8	5	3
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	5-6-7-8	5	3

Araştırmaya katılan 18 öğretmenin onu kadın, sekizi erkektir. Mesleki kıdem durumlarına bakıldığında 1-5 yıl arası iki katılımcı, 5-10 yıl arası üç katılımcı, 10-15 yıl arası dokuz katılımcı ve 15 yıl üzeri dört katılımcı bulunmaktadır. Katılımcı öğretmenlerin demografik özellikleri Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2. Katılımcı öğretmenlerin demografik özellikleri

Özellik	f
Cinsiyet	
Kadın	10
Erkek	8
Kıdem	
1-5 yıl	2
5-10 yıl	3
10-15 yıl	9
15+ yıl	4

3.3. Veri Toplama Araçları

Çalışmaya katılan öğretmenlerin pandemi sürecinde gerçekleşen uzaktan eğitime ilişkin görüşleri araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu yardımıyla toplanmıştır. Görüşme soruları araştırmanın amacı doğrultusunda araştırma öncesinde öğretmenler ile gerçekleştirilen ön görüşme ile ve alanyazın taraması yardımıyla

hazırlanmıştır. Hazırlanmış olan soruların çalışmanın amacına hizmet etmesine, açık ve anlaşılır olmasına, katılımcıyı yönlendirmeyecek şekilde olmasına ve soruların yorumlanabilir olmasına dikkat edilmiştir. Hazırlanan sorular uzmanlara (uzaktan eğitim alanında iki uzman, bir dil uzmanı, iki ölçme değerlendirme uzmanı) gönderilmiş, uzmanlardan gelen dönütler doğrultusunda sorular tekrar düzenlenmiştir. Uzman görüşlerinden yararlanılarak formun görünüş ve kapsam geçerliliği sağlanmıştır. Görüşme formu çalışma grubunu temsil eden ama çalışma grubunda yer almayan kişilere uygulanmış ve soruların kontrolü yapılmıştır. Pilot çalışma sonrası alınan dönütler ve uzman görüşleri doğrultusunda görüşme formuna son hali verilmiştir (Tablo 3).

Tablo 3

Uzman görüşleri doğrultusunda görüşme formunda yapılan iyileştirmeler ve maddelerin son hali

Maddenin İlk Hali	Uzman Görüşü	Maddenin Düzenlenmiş Hali
1. Madde Bir dersin uzaktan öğretim yoluyla verilmesi, öğrencilerin öğrenme sürecini nasıl etkilemektedir?	A1: Örneklerle açıkla mısınız diye eklemelerde bulunabilirsiniz.	Bir dersin uzaktan öğretim yoluyla verilmesi öğrencilerin öğrenme sürecini nasıl etkilemektedir? Örneklerle açıkla mısınız?
2. Madde Öğrencilerin uzaktan öğretime erişim ve katılım durumlarını nasıl değerlendiriyorsunuz?	A2: Soru kapalı biraz daha direk sormalısın.	Öğrencilerin uzaktan öğretime katılım durumlarını nasıl değerlendiriyorsunuz?
4. Madde Dijital öğretim materyallerini hazırlarken nelere dikkat ediyorsunuz?	A2: Detaylarla paylaşmasını istemelisin.	Dijital öğretim materyallerini hazırlarken nelere dikkat ediyorsunuz? Örnekler vererek açıkla mısınız?
7. Madde Pandemi sürecinde EBA kullandınız mı? Kullandıysanız EBA da yer alan dijital	TD: EBA' da kesme işareti olmalı.	Pandemi sürecinde EBA kullandınız mı? Kullandıysanız EBA' da yer alan dijital içerikler ve öğretim

içerikler ve öğretim araçlarının yeterliliği konusunda ne düşünüyorsunuz?

araçlarının yeterliliği konusunda ne düşünüyorsunuz?

8. Madde

Uzaktan öğretim sürecini yönetirken öğretmenlerin teknik açıdan hizmet içi eğitim almaları gerektiğini düşünüyor musunuz? Düşünüyorsanız hangi konularda?

A1: Sonu evet hayır olabilecek soru sormayalım, olacaksa sonda sorular, ya da dallanmalı durumlar oluşturmalısın.

Uzaktan öğretim sürecini yönetirken öğretmenlerin hangi konularda hizmet içi eğitim almaları gerektiğini düşünüyorsunuz?

11. Madde

Uzaktan öğretim sürecinde öğrencilerinizle ile hangi iletişim ve haberleşme araçlarını kullandınız? Bu araçların yeterliliği konusundaki görüşleriniz nelerdir?

TD: “ile”yi çıkaralım.

Uzaktan öğretim sürecinde öğrencilerinizle hangi iletişim ve haberleşme araçlarını kullandınız? Bu araçların yeterliliği konusundaki görüşleriniz nelerdir?

17. Madde

Pandemi sürecindeki uzaktan öğretim sırasında karşılaştığınız sorunlara karşı ne tür çözümler önerirsiniz?

TD: “ki” yi çıkaralım.

Pandemi sürecinde uzaktan öğretim sırasında karşılaştığınız sorunlara karşı ne tür çözümler önerirsiniz?

A1: Alan Uzmanı 1, A2: Alan Uzmanı 2, TD: Dil uzmanı

Öğretmen yarı yapılandırılmış görüşme formu, ‘Google Formlar’ üzerinden hazırlanmıştır. Çalışma grubuna WhatsApp üzerinden gönderilen bağlantı linki ile toplanmıştır. Görüşmeye katılan katılımcılara, rahat ve içten davranmaları, kişisel bilgilerinin gizli tutulacağı konularında açıklamalar yapılmış ve görüşme soruları hakkında bilgi verilmiştir. Görüşmelerden elde edilen veriler doğrultusunda kodlar ve bu kodların uygun şekillerde sınıflandırılması sonucu temalar elde edilmiştir. Ortaya konulan temalar

ve kodlar, alanında uzman kişilerce incelenmiş ve geri dönütler doğrultusunda kodlarda ve temalarda gerekli düzenlemeler yapılmıştır.

3.5. Verilerin Analizi

Görüşmelerden elde edilen veriler yazılı metne dönüştürülmüş ve içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. İçerik analizi; kavramları, temaları ve önyargıları test etmek amacıyla bir sistemin derinlemesine incelenmesi işlemidir (Berg ve Latin, 2008).

Öğretmen yarı yapılandırılmış görüşme formu Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı resmi ortaokullarda görev yapan 18 öğretmene uygulanmıştır. Görüşmeler öğretmenlerin müsait olduğu ve sorulara rahatlıkla cevap verecekleri zaman dilimlerinde yüz yüze ve “Google Formlar” yardımı ile gerçekleştirilmiştir. Görüşme sırasında öğretmenlerin izni alınarak ses kaydı alınmıştır. Katılımcı bilgilerinin gizli kalması amacıyla öğretmenler branşlarına göre (TÖ, MÖ, FÖ, SÖ, DÖ, İÖ) kodlanmıştır. Öğretmen yarı yapılandırılmış görüşme formu 17 sorudan oluşmaktadır. Katılımcı görüşleri benzerliklerine göre gruplandırılmıştır. Öğretmenlerden gelen cevaplar taşıdıkları anlamlara göre kodlanarak temalara ayrılmıştır. Temalar ve kodlar, bulgular bölümünde tablolar yardımıyla sunulmuştur.

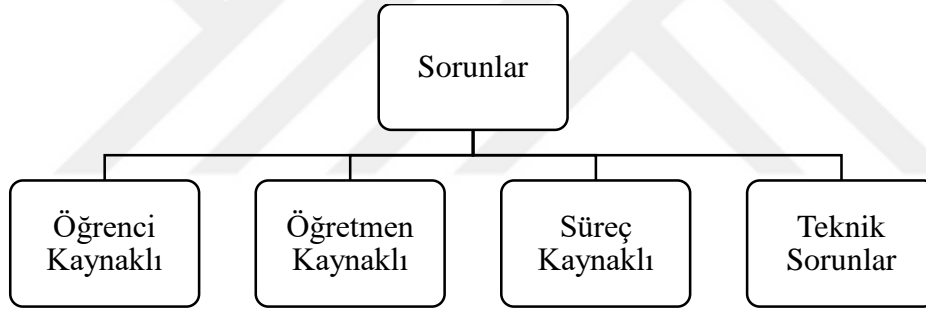
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

ARAŞTIRMA BULGULARI

Bu bölümde öncelikle araştırma sorularına ilişkin olarak ortaya çıkarılan bulgular verilmiştir. Daha sonra ise bulgulara ilişkin yorumlar yer almaktadır.

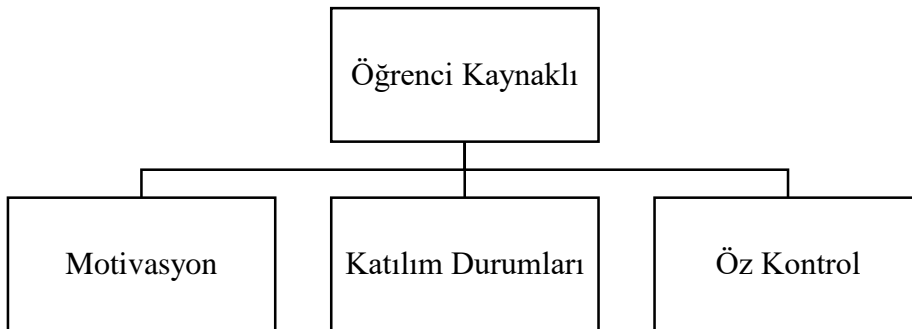
4.1. Öğretmenler Uzaktan Eğitim Programlarının Niteliğini Nasıl Değerlendirmektedir? Sorusuna İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan öğretmenlerin görüşleri doğrultusunda içerik analizi sonucunda “Sorunlar” ve “Öneriler” isimli iki ana temaya ulaşılmıştır. Sorunlar ana teması “Öğrenci kaynaklı”, “Öğretmen Kaynaklı”, “Süreç Kaynaklı” ve “Teknik Sorunlar” olarak alt temalara ayrılmıştır (Şekil 2).



Şekil 2. Sorunlar teması ve alt bileşenleri

“Öğrenci Kaynaklı” sorunlar teması “Motivasyon”, “Katılım Durumları” ve “Öz Kontrol” isimli alt temalara ayrılmıştır (Şekil 3).



Şekil 3. Öğrenci kaynaklı sorunlar teması ve alt bileşenleri

“Öğretmen Kaynaklı” sorunlar teması “Bilgi ve Beceri Eksikliği”, “Beden Dili Eksikliği” ve “Araç Gereç Kullanma Kısıtlılığı” isimli alt temalara ayrılmıştır (Şekil 4).



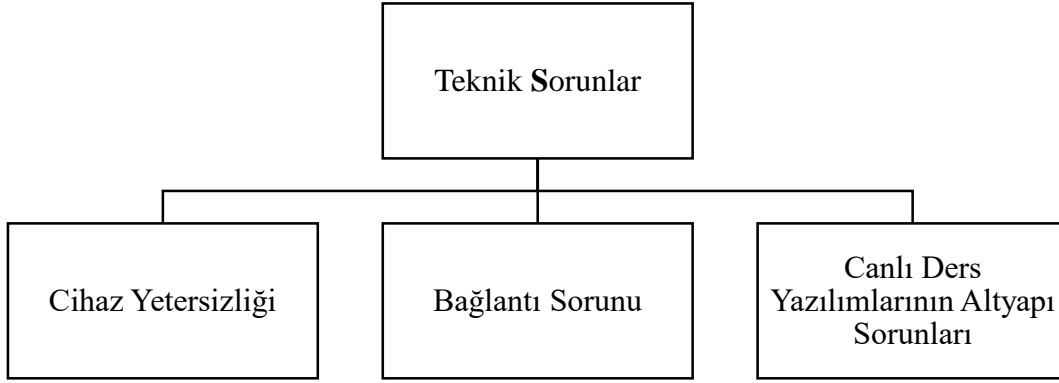
Şekil 4. Öğretmen kaynaklı sorunlar teması ve alt bileşenleri

“Süreç Kaynaklı” sorunlar teması “Mola Süresi Yetersizliği”, “Ekran Karşısında Öğrenme Süresi”, “Mekânsal Farklılık”, “İletişim Eksikliği” ve “Ölçme ve Değerlendirme Yöntemlerinin Yetersizliği” isimli alt temalara ayrılmıştır (Şekil 5).



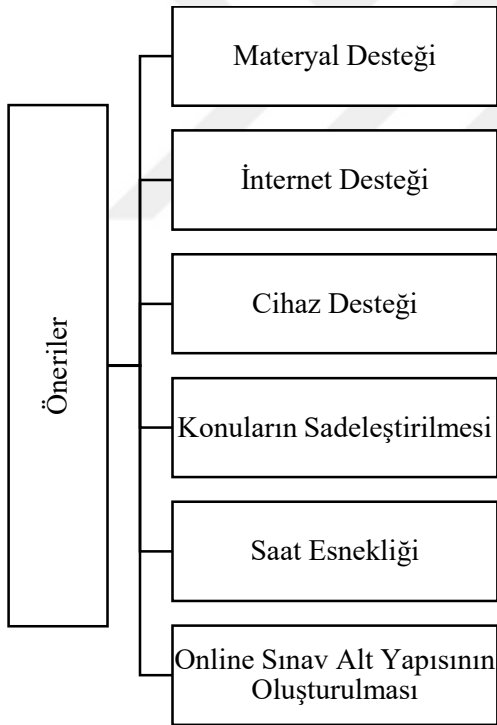
Şekil 5 . Süreç kaynaklı sorunlar teması ve alt bileşenleri

“Teknik Sorunlar” teması “Cihaz Yetersizliği”, “Bağlantı Sorunu” ve “Canlı Ders Yazılımlarının Altyapı Sorunları” isimli alt temalara ayrılmıştır (Şekil 6).



Şekil 6. Teknik sorunlar teması ve alt bileşenleri

“Öneriler” ana teması “Materyal Desteği”, “İnternet Desteği”, “Cihaz Desteği”, “Konuların Sadeleştirilmesi”, “Saat Esnekliği” ve “Online Sınav Altyapısının oluşturulması” isimli alt temalara ayrılmıştır (Şekil 7).



Şekil 7. Öneriler teması ve alt bileşenleri

4.1.1. Covid-19 Pandemi Sürecinde, Uzaktan Eğitim Programlarında Öğretme ve Öğrenme Süreci Hakkında Öğretmen Görüşlerine İlişkin Bulgular

Tablo 4’te görüldüğü üzere katılımcıların büyük bir kısmı, bir dersin uzaktan öğretim yoluyla verilmesinin öğrencilerin öğrenme sürecini olumsuz yönde etkilediğini belirtmişlerdir. Olumsuz görüş bildiren katılımcılar daha çok verim alamadıklarından (n=12) söz etmişlerdir. Bir katılımcı (FÖ1) görüşünü; *“En iyi öğrencinin bile %20 ya da % 40 verim alabildiğim bir sistem uzaktan eğitim, o yüzden çok etkili olduğunu düşünmüyorum. Girme sayıları ve sisteme girdikten sonra adapte olma, konuya bakabilme, ekran karşısında konuyu dinleyebilme özelliklerine göre değişir ama en iyi öğrencilerim de bile verim alamadığımı söyleyebilirim.”* şeklinde belirtirken bir diğer katılımcı ise (SÖ1); *“Uzaktan eğitimin akademik anlamda çok verimli olmadığını düşünüyorum. Çocuklar konuyu anlamasa bile konuyu anlamış gibi yapıyorlar. Bunun haricinde kamera ve ses açık olmadığında o dersi dinleyip dinlemediğini, geri dönütlerin tam olmadığını gördük.”* şeklinde belirterek derslerin verimli geçmediğini vurgulamıştır.

Bazı katılımcılar (n=14) fırsat eşitsizliğinden dolayı öğrencilerin derse olan katılımlarının çok düşük olduğunu belirtmişlerdir. Katılımın az olduğunu düşünen bir katılımcı (İÖ2) görüşünü; *“İmkânı olan okullardaki öğrencilerde çok fazla sorun olmayabilir ama benim öğrencilerimin imkânları çok kısıtlıydı. Evinde internet tablet, telefon, bilgisayar olmayan çok öğrencim vardı ve derse katılım yüzde on, yüzde yirmi civarıydı maksimum. O yüzden diğer öğrenciler inanılmaz geri kaldı. Önceki senelerde uzaktan eğitim sürecindeki konulardan hiçbirinin haberi yok diyebilirim. Yani o yüzden uzaktan eğitim bütün okullarda faydalı olmayabilir. Tabii imkânı olan öğrenci düzenli olarak katılırsa belki bir şekilde konuları yakalayabilir ama tabii ki yüz yüze eğitimde olduğu gibi öğretmenle göz göze teması, öğretmenle etkileşimi ve soru-cevap imkânı çok daha kısıtlıdır.”* şeklinde belirtmiştir.

Katılımcılardan bazıları öğrencilerle birebir iletişim kuramadıklarını (n=6) bu yüzden öğrenme sürecinin olumsuz yönde etkilendiğinden bahsetmiştir. Katılımcılardan biri (TÖ1) görüşünü; *“Bir dersin uzaktan eğitim yoluyla verilmesi öğrencinin öğrenmesini olumsuz bir şekilde etkilemektedir. Çoğu konuda kazanımlar istenilen ölçüde öğrenilememektedir. Örneğin bir dinleme metnini dinletip sorularını sorduğumuzda*

öğrencinin dinlemediğini anlamaktayız çünkü onunla iletişime geçemiyoruz. Göz teması kuramıyoruz, etkili dinlenmesi sağlayamıyoruz.” şeklinde belirtirken bir başka katılımcı ise (SÖ2); “Öğretim sürecinin uzaktan öğretim yoluyla verilmesi öğrenme sürecini olumsuz etkilemektedir. Bunun en önemli sebeplerinden biri de öğretmen-öğrenci etkileşiminin yetersiz olmasıdır.” şeklinde belirtmiştir.

Tablo 4

“Bir dersin uzaktan öğretim yoluyla verilmesi öğrencilerin öğrenme sürecini nasıl etkilemektedir? Örneklerle açıklar mısınız?” sorusuna ilişkin analiz sonuçları

KODLAR	f					
	TÖ	MÖ	FÖ	SÖ	İÖ	DÖ
Beden dili eksikliği	0	0	1	0	0	0
Verimsizlik	3	2	2	1	1	3
Kontrol edilebilirlik(öğrencinin derste olup olmadığını anlama)	1	2	2	1	1	1
Teknolojik cihaz eksikliği	2	2	2	2	2	2
Öğrenci isteksizliği	2	1	1	2	1	1
Dikkat dağınıklığı	1	2	0	1	0	0
Geri dönüt yetersizliği	2	1	0	1	1	1
Birebir iletişim eksikliği	1	1	1	1	0	0
Fiziksel ve duygusal paylaşım eksikliği	0	0	0	0	0	2
Araç-gereç kullanma kısıtlılığı	0	0	2	0	0	0
Program bilgisi eksikliği	2	2	2	2	2	2
Bağlantı sorunu	2	2	2	2	2	2
Katılım durumları	2	2	2	2	2	2

*TÖ: Türkçe öğretmeni, MÖ: Matematik Öğretmeni, FÖ: Fen Bilimleri Öğretmeni, SÖ: Sosyal Bilgiler Öğretmeni, İÖ: İngilizce Öğretmeni, DÖ: Din Kültürü Öğretmeni

4.1.2. Covid-19 Pandemi Sürecinde Öğrencilerin Uzaktan Eğitim Programına Katılım Durumları Hakkında Öğretmen Görüşlerine İlişkin Bulgular

Tablo 5 incelendiğinde katılımcılar tarafından, öğrencilerin uzaktan eğitime katılımının az olduğunu düşünen katılımcılar görüşlerini; “Uzaktan öğretimde öğrenci sayısı

hemen hemen sınıf mevcudunun yarısına düşüyor.” (MÖ2) ve “Öğrencilerin, uzaktan öğretime katılım durumlarının yetersiz olduğunu düşünüyorum. Çünkü yüz yüze eğitimdeki gibi etkileşimin yeterli seviyede olmaması ve öğrencilerin uzaktan öğretimi fazla önemsememesidir.” (İÖ3) şeklinde belirtmişlerdir. Katılım oranları dikkate alındığında öğrencilerin sınıf sevilerine göre değişiklik gösterdiğini (n=11) belirten bir katılımcı görüşünü (DÖ1); “Küçüklerin katılımı daha iyiydi, sınıf sevileri arttıkça katılım azaldı. Sekizinci sınıfların katılım oranı daha düşüktü.” şeklinde belirtmiştir. Ayrıca katılım oranlarının akademik başarıya göre değişiklik gösterdiğini (n=3) düşünen bir katılımcı bu doğrultudaki görüşünü; “Başarı seviyesi yüksek olan sınıflarda katılım diğer sınıflara göre fazlaydı.” (FÖ2) şeklinde ifade etmiştir.

Sekizinci sınıfların LGS sınavında yer alan derslerin zorluk seviyesine göre (n=5) katılım sağladıklarını düşünen bir katılımcı (DÖ2); “8. sınıfların katılım oranı daha düşüktü. Bunun nedeni LGS’deki din kültürü sorularının daha kolay olması, kendi kendilerine yapabileceklerini düşünmeleri oldu.” şeklinde görüşünü ifade etmiştir.

Katılımcılardan bazıları (n=14) uzaktan eğitimde katılım oranlarının az olmasının en büyük sebeplerinden birinin teknolojik cihaz yetersizliği olduğunu belirtmiştir. Bir katılımcı bu doğrultuda görüşünü (TÖ2); “Öğrenciler uzaktan eğitime okula geldikleri sayı kadar hiçbir zaman katılmadılar. Gerekli cihaz, uygun ortam ve internet her zaman olmadı.” ifade ederken başka bir katılımcı ise (İÖ1); “Bir evde birden fazla canlı derse katılan kişinin olması sebebiyle teknolojik cihazların yetersiz kaldı. Örnek olarak biz evde 4 kişiyiz; eşim, ben ve çocuklarım. Aynı gün içinde aynı saatlerde derse gireceğimiz zaman her birimizin bir cihaza ihtiyacı oluyor. Aynı durumda olan birden çok öğrencim var.” şeklinde belirtmiştir.

Uzaktan eğitimde öğrenci katılımını etkileyen bir diğer etkenin veli desteği (n=9) olduğunu belirten bir katılımcı görüşünü; “Derse isteyen öğrenciler katıldı, istemeyen öğrenciler katılmadı. Çalışan veliler öğrencilerin derse girip girmediğini kontrol edemedi. Öğrenci kendi başına olunca derse ya girdi ya girmedi. Bunun kontrolü yapılamadı.” (TÖ1) şeklinde belirtmiştir.

Ayrıca katılımcılardan bazıları (n=14) öğrencilerin derslere sürecin başında daha fazla katılım sağladıklarını, bunun sebebinin ise sistemin merak (n=5) ve ilgi

uyandırmasından kaynaklandığını (n=5) zamanla bu duruma öğrencilerin alıştıkları için katılımın azaldığını belirtmişlerdir.

Tablo 5

“Öğrencilerin uzaktan öğretime katılım durumlarını nasıl değerlendiriyorsunuz?” sorusuna ilişkin analiz sonuçları

KODLAR	f					
	TÖ	MÖ	FÖ	SÖ	İÖ	DÖ
Veli desteği	1	2	2	1	2	1
LGS sınavı	1	0	1	1	2	1
Teknolojik cihaz yetersizliği	2	2	2	2	2	2
Akademik başarı	1	0	0	1	0	1
Sınıf seviyesi	2	1	2	2	1	2
Sürecin başlarında katılımın fazla olduğu sürecin sonuna doğru katılımın azalması	2	2	2	2	2	2
• Yenilik	1	0	1	2	0	1
• İlgi	1	2	0	1	1	0
• Merak	1	1	0	1	0	1

*TÖ: Türkçe öğretmeni, MÖ: Matematik Öğretmeni, FÖ: Fen Bilimleri Öğretmeni, SÖ: Sosyal Bilgiler Öğretmeni, İÖ: İngilizce Öğretmeni, DÖ: Din Kültürü Öğretmeni

4.1.3. Covid-19 Pandemi Sürecinde Uzaktan Eğitim Programındaki Derslerin Tasarımı ve İçeriği Hakkındaki Öğretmen Görüşlerine İlişkin Bulgular

Tablo 6’da görüldüğü üzere katılımcıların büyük bir kısmı (n=13) uzaktan eğitimin uygulama ilkelerini bilmediklerini belirtmiştir. Katılımcılardan biri bu doğrultuda görüşünü; “Başlık olarak bildiğimi söyleyemem ama muhtemelen hepsini yaptık.” (TÖ2) ve “Bilmiyorum.” (SÖ3) şeklinde belirtmiştir.

Katılımcılardan bazıları (n=11) yüz yüze eğitimde kullandıkları öğretim yöntemlerini uzaktan eğitimde de derslerine uyguladıklarını belirtmiştir. Bu doğrultuda görüş bildiren bir katılımcı görüşünü; “Anlatım yöntemi daha fazla kullanıldı. Artı olarak görseller ve slayt kullanıldı. O yönden bir avantajı olabilir. İstedığımız slayt hazırda

bulunduğu için öğrencileri derse katma anlamında hemen gösterildi. Somut olarak gösterilmiş oldu.” (FÖ1) şeklinde dile getirirken bir diğer katılımcı ise görüşünü; “Ders programına göre dersleri atamamız gerektiğini biliyoruz. Onun dışında tabii ki verilen müfredatı bire bir uygulamamız gerekiyor.” (İÖ2) şeklinde belirtmiştir. Başka bir katılımcı görüşünü şu şekilde belirtmiştir; “Uzaktan öğretim uygulaması olarak “canlı ders” kullandık. Öncesinde konu ile ilgili hazırlık yapmamız gerekiyordu. Kullanacağımız ders kitabını, konu anlatım materyallerimizi dijital ortamda mutlaka hazırlamamız gerekiyordu.” (TÖ1).

Tablo 6

“Uzaktan öğretim uygulama ilkelerini biliyor musunuz? Biliyorsanız bu ilkelerden bahsedermisiniz?” sorusuna ilişkin analiz sonuçları

KODLAR	f					
	TÖ	MÖ	FÖ	SÖ	İÖ	DÖ
İlkeleri bilmeme	3	1	1	3	1	2
Aktif katılım	1	1	1	1	1	1
İlgi çekme	2	0	1	1	0	1
Anlatım yöntemi	2	2	2	2	1	2
Slayt, video ve şarkı kullanma	2	1	2	1	2	2
Görsel materyal kullanma	2	0	2	2	2	1
Müfredatın uygulanması	0	0	0	0	1	0
Ders saatinin sisteme atanması	0	0	0	0	1	0

*TÖ: Türkçe öğretmeni, MÖ: Matematik Öğretmeni, FÖ: Fen Bilimleri Öğretmeni, SÖ: Sosyal Bilgiler Öğretmeni, İÖ: İngilizce Öğretmeni, DÖ: Din Kültürü Öğretmeni

4.1.4. Covid-19 Pandemi Sürecinde Uzaktan Eğitim Programındaki Öğretim Materyalleri Hakkındaki Öğretmen Görüşlerine İlişkin Bulgular

Tablo 7 incelendiğinde katılımcılar dijital öğretim materyallerini hazırlarken veya hazır alırken derslerinde kullanacakları materyallerin dikkat çekici olmasına (n=6) özen gösterdiklerini belirtmişlerdir. Bir katılımcı (DÖ1) görüşünü; “Özellikle öğrenci seviyesine ve ilgi çekmesine dikkat ediyorum. Çünkü öğrencinin tamamen gördüğü şeye odaklanması lazım ve doğru bilgi içermesine dikkat ettim.” şeklinde belirtmiştir.

Derslerinde görsel materyaller kullandıklarını (n=5) belirten katılımcılar görüşlerini; “Görsellerinin iyi olmasına, süresinin çok uzun olmamasına, karşılıklı iletişime imkân vermesi için çabalıyorum.” (SÖ3) ve “Görsel materyaller kullanmaya çok dikkat ediyorum. İngilizce kursunda bütün konuları görsel olarak veriyorum önce. Kelimeleri olsun konu anlatımlarını olsun mutlaka bir çizim halinde veya bir açıklama halinde veriyoruz. Daha sonrasında da mutlaka onlara örneklendirerek ardından da alıştırma yaparak işliyoruz dersimizi.” (İÖ5) şeklinde ifade etmişlerdir.

Ayrıca ders materyallerini seçerken kazanımlarına uygun olup olmadığına dikkat ettiklerini belirten katılımcılar (n=12) görüşlerini; “Görünüş, yazı büyüklüğü, müfredata uygunluk.” (İÖ3), “Ben kendim hazırlamadım. Hazır olanlardan -bizim sosyal bilgiler eğitimiyle ilgili ‘sosyal bilgiler biz’ diye bir site var- oradan- kullandım ama şeyi uygun yani kazanımlara, programdaki becerilere, değerlere falan uygun. Yani onları kullandım. Onlara dikkat ettim.” (SÖ2) ve “Alanımla ilgili olup olması önemli benim için.” (TÖ1) şeklinde belirtmişlerdir.

Tablo 7

“Dijital öğretim materyallerini hazırlarken nelere dikkat ediyorsunuz? Örnekler vererek açıkla mısınız?” sorusuna ilişkin analiz sonuçları

KODLAR	f					
	TÖ	MÖ	FÖ	SÖ	İÖ	DÖ
Görsel materyaller	2	1	2	0	0	0
Örneklendirme ve alıştırma	2	2	2	1	1	0
Kazanımlara uygunluk	2	2	2	2	2	2
Dikkat çekici olması	1	1	1	1	1	1
Konuyu özetlemesi	2	1	1	2	1	1

*TÖ: Türkçe öğretmeni, MÖ: Matematik Öğretmeni, FÖ: Fen Bilimleri Öğretmeni, SÖ: Sosyal Bilgiler Öğretmeni, İÖ: İngilizce Öğretmeni, DÖ: Din Kültürü Öğretmeni

4.1.5. Covid-19 Pandemi Sürecinde Uzaktan Eğitim Programında Kullanılan Canlı Ders Yazılımı (EBA) Hakkındaki Öğretmen Görüşlerine İlişkin Bulgular

Tablo 8’de görüldüğü üzere katılımcılar uzaktan eğitim sürecinde EBA uygulamasını kullandıklarını ve bu uygulama sayesinde öğrencilerine ders konuları hakkında bilgi ve ödevler verdiklerini (n=17) belirtmişlerdir. Bir katılımcı (TÖ1) görüşünü; “*EBA kullandık. Tabii ki EBA ’yı en çok kullandığımız ve uzun süreli kullandığımız dönemdi uzaktan eğitim. EBA ’daki materyalleri ki bunlar sınav olur, deneme olur, konu anlatımı olur her türlü içeriği kullandık EBA ’da. Öğrencilerle de paylaştık, ödevlendirmeyi de oradan yaptık, ödev takibini de oradan yaptık.*” şeklinde belirtirken diğer katılımcı (TÖ2) ise “*Pandemi sürecinde EBA kullandım. Bilişim ağı üzerinden öğrencimize ödevleri, sorumlulukları iletebildim. Daha çok içerik olabilir tabii.*” şeklinde görüş bildirmiştir.

Sosyal Bilgiler, Matematik, Fen Bilimleri ve İngilizce öğretmenleri EBA’daki içeriklerin yeterli olduğunu belirtmiştir. Bu doğrultuda görüş bildiren (FÖ2) görüşünü; “*Genelde yeterliydi. Herhangi bir sıkıntı da yaşamadık. Güzel sorular da vardı. Anlatım içerikleri de iyiydi. Videolarla da destekleniyordu. Sorularda da destekleniyordu. Bir sıkıntı yaşamadım ama daha da geliştirilebilir tabii ki geliştirilemez diye bir şey yok.*” şeklinde (İÖ3); “*Kullandım. Yeterli olduğunu düşünüyorum. Kendi oluşturduğumuz içerikleri de buradan paylaşabiliyoruz.*”, başka bir katılımcı (MÖ3); “*Evet EBA ’dan çok yararlandım. İçerik, konu anlatımı ve ödev gönderdim. Bence EBA bu konuda, bu süreçte gelişim gösterdi.*” şeklinde ve son olarak (İÖ5) ise “*Evet EBA kullandık ödevler konusunda da EBA ’yı kullandım bağlanma konusunda da yani ders atama konusunda da hep EBA ’dan atadım mümkün olduğunca. Evet, içerikler, öğretim araçları yeterli mi uzaktan eğitim için, yeterli diyebiliriz. Yani tabii ki dediğim gibi yüz yüze veya somut kitap ellerine almasıyla bir olmuyor ama testler falan güzel yani. Öğrenciler için verimli olabilir öğrenci verimli kullanılırsa.*” şeklinde dile getirmişlerdir.

Din kültürü öğretmenlerinden ikisi ise içeriklerin yeterli olmadığını belirtmiştir. Bu doğrultuda bir öğretmen (DÖ1) görüşünü; “*Ben kullandım EBA’yı, din kültürü alanında çok fazla içerik yok ama hani dışarıdan aldığım işte materyaller vesaire EBA’ya uygun olan öğrencilere yönelik olarak paylaşmam gereken şeyleri sıklıkla paylaştım.*” şeklinde belirtmiştir.

Tablo 8

“Pandemi sürecinde EBA kullandınız mı? Kullandıysanız EBA’ da yer alan dijital içerikler ve öğretim araçlarının yeterliliği konusunda ne düşünüyorsunuz?” sorusuna ilişkin analiz sonuçları

KODLAR	f					
	TÖ	MÖ	FÖ	SÖ	İÖ	DÖ
Canlı derslerde EBA kullanımı	3	3	3	3	3	3
Düzenli ödev gönderimi	3	2	3	3	2	3
İçeriklerin yeterli olması	0	0	0	2	2	0
İçeriklerin yeterli olmaması	0	0	0	0	0	2

*TÖ: Türkçe öğretmeni, MÖ: Matematik Öğretmeni, FÖ: Fen Bilimleri Öğretmeni, SÖ: Sosyal Bilgiler Öğretmeni, İÖ: İngilizce Öğretmeni, DÖ: Din Kültürü Öğretmeni

Tablo 9 incelendiğinde katılımcıların büyük bir kısmı (n=15) canlı derslerde; internet bağlantısı sorunu yaşadıklarını dile getirdiler. Bu doğrultuda katılımcılardan biri (İÖ3); *“İster istemez bazı aksilikler yaşadım. Bunlar genellikle bağlantı sorunlarından kaynaklanmaktadır. Bu sorunları genellikle bağlantı sorunu yaşamayacağım yerlerde canlı dersler vermeye özen göstererek giderdim.”* şeklinde görüş bildirirken diğeri ise (İÖ1) *“Evet, çok yaşadım çünkü İnternet çekmesi her alanda, her evde aynı olmuyor. Sürekli kesildi öğrencilerin bağlantıları”* ifadelerini kullanmıştır.

Mesajlaşma sorunu (n=9) ile karşılaştıklarını vurgulayan katılımcılardan biri (İÖ5); *“İlk etapta, o ilk başladığımız süreçlerde evet. Çünkü biz de tam olarak kullanamıyorduk. Öğrenci keşfettiğinde orayı chat bölümünü mesela, işte hani nasıl kapanacak, hem dersi yönetip hem ders anlatım hem de o teknolojik bilgiye de sahip olmamız gerekiyor. Biz de zorlandık ama zaman içerisinde biz de kendimizi bu anlamda geliştirdik. O sıkıntıları da işte istediğimiz zamanda öğrencinin yazması ya da istediğin zaman da mikrofonu açık tutup kapatma meselesi olunca sorunlar da ortadan kalkmış oldu.”* şeklinde görüşünü belirtmiştir.

Ayrıca bazı katılımcılar (n=8) dersleri çevrimiçi anlattıkları esnada öğrencilerin buldukları ortamdan birtakım seslerin geldiğini, derslerine tanımadıkları kişilerin katıldıklarını (n=3), katılan bu kişilerin sohbetlere argo kelimeler yazdıklarını bu durumun onların ders anlatımlarını olumsuz yönde etkilediğini belirtmişlerdir.

Bazı katılımcılar (n=2) yaşadıkları sorunlara çözüm olarak okulun bilgisayar öğretmeninden destek aldıklarını dile getirmektedir. Bir katılımcı (TÖ2) bu durumu; “*Canlı derslerde teknolojik araçları kullanırken önceleri teknik sorunlar yaşadım. Destek almam gerekiyordu. Okulumuzun bilişim öğretmeni kullanım konusunda bilgilendirme seminerleri yaptıktan sonra nasıl kullanacağımı öğrendim zamanla da gelişti. Canlı ses- video paylaşımı, yazılı sohbet (chat) bölümlerini, ekran paylaşımı bölümlerini sıkça kullandım.*” şeklinde ifade etmiştir.

Bazı katılımcılar ise yaşadıkları sorunlara çözümleri kendileri bulmaya çalışmış, sistemin düzelmesini beklemiş (n=8), Zoom programını açıp kapatmış (n=4), Youtube’dan video izleyerek öğrenmiş (n=3) ve Zoom uygulamasının sitesinden kullanımını öğrenmiştir (n=1).

Tablo 9

“*Canlı derslerde kullanılan teknolojik araçları (örn., yazılı sohbet, canlı ses-video, içerik sunumu, ekran/uygulama paylaşımı araçları vb.) kullanırken sorunlar yaşadınız mı? Bu sorunları çözmek için neler yaptınız?*” sorusuna ilişkin analiz sonuçları

KODLAR	SORUNLAR	f					
		TÖ	MÖ	FÖ	SÖ	İÖ	DÖ
	İnternet bağlantı sorunu	2	3	2	1	2	3
	Ortam sesleri	2	1	2	1	1	1
	Sohbet (Chat) sorunu	1	2	1	2	2	1
	Deneyimsizlik	2	2	2	2	2	2
	Yabancı öğrencilerin derse girmesi	0	1	0	0	0	2
	Sistemin düzelmesini bekleme	2	1	0	1	0	2
	Programı açıp kapatma	1	1	2	0	0	0
	Okulun bilgisayar öğretmeninden destek alma	2	2	2	2	2	2
	Youtube’dan video izleyerek öğrenme	1	0	1	1	0	0
	Uygulamanın sitesinden kullanımını öğrenme	0	0	0	0	0	1

*TÖ: Türkçe öğretmeni, MÖ: Matematik Öğretmeni, FÖ: Fen Bilimleri Öğretmeni, SÖ: Sosyal Bilgiler Öğretmeni, İÖ: İngilizce Öğretmeni, DÖ: Din Kültürü Öğretmeni

4.1.6. Covid-19 Pandemi Sürecinde Öğretmenlerin Teknik Bilgi ve Becerilere Sahip Olma Durumlarına İlişkin Bulgular

Tablo 10’ da görüldüğü üzere katılımcıların çoğu (n=13) uzaktan eğitim sürecinde teknik bilgi ve beceriye sahip olmadıklarını belirtmiştir. Katılımcılardan biri (SÖ2) bu durumu; “Sıfır, yeterli değil de kullana kullana işte ilk etapta zordu. Hani ilk bağlandığında falan hani insan stres de yapıyor. Yapabilecek miyim, olacak mı? İşte ekran görüntüsünü nasıl yapacağız, öğrencilerin sesini nasıl kısacağız? Parmak kaldırma şu bu vesaire falan onları zaman içinde geliştirdim. Yani yaparak yaşayarak tecrübe sahibi oldum.” şeklinde ifade ederken diğer katılımcı (SÖ3) ise bu durumu; “İlk başlarda yeterli değildi. Sonradan eğitici videoları izleyerek ve kullanarak deneyim kazandım.” ve (TÖ2) “Teknik bilgi ve becerilere sonradan sahip olduğumuzu düşünüyorum. Başlarda bilmiyordum. Seminerler sayesinde ve kullanarak öğrendim.” şeklinde dile getirmiştir.

Bazı katılımcılar (n=12) uzaktan eğitim sistemleri hakkında zamanla deneyim kazandıklarını belirtmiştir. Bu durumu (SÖ3); “İlk başlarda yeterli değildi. Sonradan eğitici videoları izleyerek ve kullanarak deneyim kazandım.” şeklinde ifade ederken diğer katılımcı (FÖ2) ise “Tabii bu konuda teknik bilgi ve beceri sorulmadan aniden geçildi bu sürece. O yüzden bilemiyorum teknik bilgi ve beceri sahibi miyiz değil miyiz ama bir şekilde elimizden geldiğince öğretmenlik içgüdüleriyle ve yeterliliği ile yürüttük. Kendimizi tecrübe ederek herhangi bir eğitim almadan kendimiz süreci yürüttük.” ifadesi ile görüş bildirmiştir.

Tablo 10

“Uzaktan öğretim konusunda teknik bilgi ve becerilere sahip olma durumunuz hakkında ne düşünüyorsunuz?” sorusuna ilişkin analiz sonuçları

KODLAR	f					
	TÖ	MÖ	FÖ	SÖ	İÖ	DÖ
Süreç başında tecrübesizlik	2	3	2	1	1	2
Deneyimleyerek öğrenme	1	2	1	2	2	2

*TÖ: Türkçe öğretmeni, MÖ: Matematik Öğretmeni, FÖ: Fen Bilimleri Öğretmeni, SÖ: Sosyal Bilgiler Öğretmeni, İÖ: İngilizce Öğretmeni, DÖ: Din Kültürü Öğretmeni

4.1.7. Covid-19 Pandemi Sürecinde Uzaktan Eğitim Programında Kullanılan Teknolojiler Hakkındaki Öğretmen Görüşlerine İlişkin Bulgular

Tablo 11 incelendiğinde katılımcıların uzaktan öğretim sürecinde yararlandığı teknolojik cihazlar; bilgisayar (n=18), tablet(16) ve telefon(n=12) olduğu belirtilmiştir. Bazı katılımcılar görüşlerini; (İÖ3) “*Telefon, tablet ve bilgisayardır.*”, (TÖ1) “*Bilgisayar, cep telefonu ve tablet kullandık diyebilirim.*” ve (SÖ2) “*Bilgisayar ve cep telefonlarını kullandığımı söyleyebilirim.*” şeklinde belirtmişlerdir.

Tablo 11

“*Uzaktan öğretim sürecinde yararlandığınız teknolojik cihazlar nelerdir?*” sorusuna ilişkin analiz sonuçları

KODLAR	f					
	TÖ	MÖ	FÖ	SÖ	İÖ	DÖ
Bilgisayar	3	3	3	3	3	3
Tablet	2	3	3	3	3	2
Telefon	2	2	2	2	2	2

*TÖ: Türkçe öğretmeni, MÖ: Matematik Öğretmeni, FÖ: Fen Bilimleri Öğretmeni, SÖ: Sosyal Bilgiler Öğretmeni, İÖ: İngilizce Öğretmeni, DÖ: Din Kültürü Öğretmeni

Tablo 12’de görüldüğü üzere katılımcılar tarafından uzaktan eğitim sürecinde kullanılan cihazların özelliklerine göre bazı sorunlar ortaya çıkmıştır. Bu sorunlar süreçte kullanılan cihazların özelliklerine (n=4) göre değişmektedir. Bir katılımcı (FÖ2) bu durumu; “*Eğitim kesinlikle cep telefonundan olmaz. Mutlaka her öğrencinin bir bilgisayarı olması gerekiyor çünkü yazdığımız yazıları bu sefer ekran çok ufak olduğu için öğrenciler cep telefonundan onları algılayamadılar. E bu durumda tabii ki çocuklarda geri kaldı konulardan. Biz bilgisayarı tercih ettik ama her aile bunu yapabildi mi? Hayır, yapamadı. Bir ailede 6 tane çocuk olunca 6 tane bilgisayar gerekiyor. Onların da bağlanması gerekiyor, altyapısı olması lazım imkânsız bir şey. Biz evde 3 kişiyiz, aynı anda bilgisayara girdiğimiz için bazen ağda ağırlaşmalar söz konusu oldu. Bağlanamadık kimi zaman. E tabii ki ailenin bütçesi bunu kaldırabilecek mi, kaldıramaz. O yüzden hani bu bir dahaki*

pandemi döneminde bu bilgisayardır ya da ağ ile ilgili uygun fiyatlara devlet ve milli eğitim destek verir de alınabilirse çok çok yararlı olacaktır.” şeklinde görüş bildirmiştir.

Eski nesil cihazların derslerde donma ve kasma sorunu (n=1) gibi durumların yaşanmasına neden olduğunu belirten bir katılımcı (SÖ2) bu doğrultudaki görüşünü; *“Bilgisayarım biraz eski dolayısıyla biraz yavaş yürüyordu işler. Yani bilgisayarı yenilemek gerekir. Yani onunla ilgili bazen de internet ile ilgili internet bağlantısı ile ilgili problem yaşadım bazen de işte aşırı yoğunluk olduğunda EBA üzerinden ders işlerken hani EBA' da herkes yaşamıştır muhakkak sık sık kesintiler oluyor yani.”* şeklinde ifade etmiştir.

Katılımcılardan bazıları (n=8) çevrimiçi derslerin sunulduğu alt yapıdan kaynaklı sorunlar yaşadıklarını vurgulamıştır. Bir katılımcı (SÖ3) bu durumu; *“Altyapı sorunları. Derslere ya bağlanamadım ya geç bağlandım ya da ders esnasında koptum.”* ifadesi ile ortaya koymuştur.

Katılımcılar uzaktan eğitim sürecinde bir eğitim aracı olarak en çok bilgisayar kullanmayı tercih etmişlerdir. Bir katılımcı (DÖ1) bu durumu; *“Kullanışlılık açısından teknolojik olarak bilgisayarımı tercih ettim. Çünkü onu yönetmek, kullanmak daha kolay geldi bana. Hani telefonda ziyade uzaktan eğitim sırasında telefonda ziyade bilgisayarı kullanmak daha elverişli oldu benim için.”* şeklinde ifade ederken diğer katılımcı (TÖ1) ise görüşünü; *“Bazen sistem kilitlendi giremedik. Açılmıyor, sisteme girilmiyor. Tıkliyorsun, açıyorsun, resetliyorsun, öğrenciyi bekletiyorsun, sonra öğrenciye mesaj atıyorsun 5 dakika sonra yok 10 dakika sonra, hadi bekliyorum sizde orda olun ben de orada olacağım. Açıldı açılacak böyle vakit kaybettik. Sistem takıldı ve açılmadı. En güzeli bilgisayardı. Tablet ve telefon o kadar sağlıklı değildi. En iyi, en ideali bilgisayar. Hem ekran açısından her şeyi indiriyorsun, oradan paylaşmak kolay. Telefonda geçene kadar hani arka tarafta çalışıyor ama ilk kullandığın ekranın arkasında onu bulana kadar, getirene kadar. Tablette de aynı şey, ama bilgisayarda daha kolay. Bir mouse' da kullanmak kolay, dokunmatik olmaksızın bilgisayarın mouse ile kullanması benim için daha pratikti.”* şeklinde belirtmiştir.

Tablo 12

“Uzaktan öğretim sürecinde yararlandığınız teknolojik cihazları kullanırken karşılaştığınız sorunlar hakkında bilgi verir misiniz?” sorusuna ilişkin analiz sonuçları

KODLAR	f					
	TÖ	MÖ	FÖ	SÖ	İÖ	DÖ
Kullanılan cihazın özelliği	1	1	0	1	1	0
Donma ve kasma	0	0	0	0	1	0
Alt yapı sorunları	1	2	1	1	1	2
Kullanışlılık	1	0	0	1	0	0

*TÖ: Türkçe öğretmeni, MÖ: Matematik Öğretmeni, FÖ: Fen Bilimleri Öğretmeni, SÖ: Sosyal Bilgiler Öğretmeni, İÖ: İngilizce Öğretmeni, DÖ: Din Kültürü Öğretmeni

4.1.8. Covid-19 Pandemi Sürecinde Uzaktan Eğitim Programında Kullanılan İletişim ve Haberleşme Araçları Hakkındaki Öğretmen Görüşlerine İlişkin Bulgular

Tablo 13’te görüldüğü üzere katılımcıların hepsi (n=18) uzaktan öğretim sürecinde öğrencileri ile WhatsApp iletişim ve haberleşme aracını kullanmışlardır. WhatsApp uygulamasını kullanan bir katılımcı (TÖ2) bu doğrultuda görüşünü; “*Telefonla WhatsApp görüşmeleri yaptım. Veli ve öğrenci ile. Ama bu yazışmalar hiçbir zaman yüz yüze görüşmenin yerini tutmadı.*”, (TÖ1) “*WhatsApp üzerinden iletişim kurdum. Yani yeterli bence. Sıkıntı yaşamadım yani istediğim zaman istediğim kişiye ulaştım.*”, şeklinde belirtirken diğer katılımcı (SÖ2) ise “*WhatsApp kullandık. En sık kullandığımız oydu, yeterliydi.*”, ve (İÖ5) “*Evet dediğim gibi öğrencilerin imkânları kısıtlı olduğu için WhatsApp üzerinden iletişim kurduk. Sınıf grupları oluşturdum.*” şeklinde olumlu görüş belirtmiştir. WhatsApp uygulaması sayesinde öğretmenler (n=12) sınıf grupları kurarak öğrencilere ödevler verip bu ödevlerin takip ve kontrolünü sağlamışlardır. Ayrıca bazı katılımcılar (n=12) öğrencilerin ve velilerin saat fark etmeksizin her an ulaşmaya çalıştıklarını bu durumun özel hayatlarını olumsuz etkilediğini (n=10) belirtmiştir.

Tablo 13

“Uzaktan öğretim sürecinde öğrencilerinizle hangi iletişim ve haberleşme araçlarını kullandınız? Bu araçların yeterliliği konusundaki görüşleriniz nelerdir?” sorusuna ilişkin analiz sonuçları

KODLAR		f					
		TÖ	MÖ	FÖ	SÖ	İÖ	DÖ
WHATSAPP		3	3	3	3	3	3
	Sınıf gruplarının kurulması	2	2	2	2	2	2
	Ödevlerin verilmesi	2	2	2	2	2	2
Olumlu Yönleri	Velinin öğrenciyi takip etmesi	1	2	2	1	2	2
	Ders ile ilgili duyuruların yapılması	2	2	2	2	2	2
	Öğrenciye ulaşılabilirlik	2	2	2	2	2	2
	Özel hayatın etkilenmesi	2	2	2	1	1	2
	Basitleşme	1	0	0	0	1	1
Olumsuz Yönleri	Öğretmene ulaşılabilirlik	2	1	1	1	2	1
	Öğrenci rahatlığı	1	0	1	1	1	1
	Her an ulaşma isteği	2	2	2	2	2	2

*TÖ: Türkçe öğretmeni, MÖ: Matematik Öğretmeni, FÖ: Fen Bilimleri Öğretmeni, SÖ: Sosyal Bilgiler Öğretmeni, İÖ: İngilizce Öğretmeni, DÖ: Din Kültürü Öğretmeni

4.1.9. Covid-19 Pandemi Sürecinde Uzaktan Eğitim Programında Sunulan Destek Hakkındaki Öğretmen Görüşlerine İlişkin Bulgular

Tablo 14’te görüldüğü üzere bazı katılımcılar uzaktan eğitimde ders yönetimin zor olduğunu (n=8), program bilgilerinin olmadığını (n=9) bu konuda eğitim almak istediklerini belirtmişlerdir. Bu konuda (İÖ2) görüşünü; “Ders yönetimi olabilir.” şeklinde belirtirken,

başka katılımcı ise (FÖ2) görüşünü; *“Tabii ki ilk defa bağlandığımız sırada EBA olsun veya Zoom’ a bağlanması olsun bilmiyorduk. Tabii ki ilk aşamada öğreninceye kadar bir zorluk yaşadık ama ondan sonra herhangi bir zorluk yaşamadık. Eğitimimizi verdik. Zoom değil de ülkemize ait bir programın mutlaka olması gerekiyor zaten dijital altyapılar da yeterince artık elimizin altında. Milli eğitim zaten bu konuda birçok kitap da çıkardı, gayet güzel onlarla da bir eğitim verilebilir.”* düşüncesi ile dile getirmiştir.

Bazı katılımcılar (n=8) yüz yüze eğitimde kullanılan öğretim yöntem ve tekniklerinin uzaktan eğitimde uygulanmadığını ve beden dilini yeterince kullanamadıklarını (n=10) belirtmişlerdir.

Katılımcılardan bazıları dijital öğretim içeriklerini paylaşmakta (n=10) zorluk yaşadıklarını belirtmiştir. Bu konuda (SÖ3) görüşünü; *“Çoğu öğretmenimizin bilgisayar ve dijital materyalleri kullanırken çok zorlandığını gördüm. Bu sorunu özellikle de bilgisayar kullanma konusunda yetersiz olan öğretmenlerimize hizmet içi eğitimler verilerek bu tür sorunların en aza indirileceğini düşünüyorum.”* ifadesi ile belirtmiştir. Ayrıca diğer katılımcılar bu süreçte veli (n=5) ve öğrenci ile iletişim (n=9) kurarken sorunlar yaşadıklarını bu konuda eğitim almak istediklerini belirtmiştir. (SÖ2) bu konuda görüşünü şu şekilde ifade etmiştir; *“İletişim konusunda olabilir ya çünkü uzaktan eğitimde hem veli ile iletişim hem de öğrenci ile hani uzaktan eğitimde işlenen derste biraz daha farklı teknik şeyler kullanılabilir mesela. Onunla ilgili iletişim konusunda şey yapılabilir hizmet içi eğitim verilebilir, yani daha güçlü iletişim. Yüz yüze eğitimde göz teması kurabiliyorsunuz işte jest mimik anlayabiliyorsunuz ama uzaktan eğitimde sonuç olarak şey yok görsel bir iletişim olmadığı için hani bunun teknikleriyle ilgili mesela daha iyi daha etkili nasıl iletişim kurulabilir? Onunla ilgili hizmet içi eğitim verilebilir yani profesyonel kişilerle ama yine bir öğretmen tarafından değil yani.”* Diğer katılımcılar ise görüşlerini; *“Uzaktan eğitim de iletişim olabilir belki öğrencilerle iletişim. Çünkü bazen daha zor olabilir uzaktan eğitim sürecinde.”* (İÖ5) ve *“Öğrencilerle etkili iletişim kurma noktasında eğitim verilebilir.”* (TÖ2) şeklinde belirtmişlerdir. Bu konularda alanında uzman kişilerden hizmet içi eğitim almak istediklerini dile getirmişlerdir.

Tablo 14

“Uzaktan öğretim sürecini yönetirken öğretmenlerin hangi konularda hizmet içi eğitim almaları gerektiğini düşünüyorsunuz?” sorusuna ilişkin analiz sonuçları

KODLAR	f					
	TÖ	MÖ	FÖ	SÖ	İÖ	DÖ
Ders yönetimi	1	1	2	1	2	1
Veli ile iletişim	1	1	1	1	1	0
Öğrenci ile iletişim	2	1	2	2	1	1
Uzaktan eğitimde kullanılacak yöntem ve teknikler	2	2	1	1	1	1
Beden dili	2	2	2	2	1	1
Yenilik	2	2	2	2	2	2
Program bilgisi	1	2	1	2	1	2
Dijital içerik paylaşımı	2	1	1	2	2	2

*TÖ: Türkçe öğretmeni, MÖ: Matematik Öğretmeni, FÖ: Fen Bilimleri Öğretmeni, SÖ: Sosyal Bilgiler Öğretmeni, İÖ: İngilizce Öğretmeni, DÖ: Din Kültürü Öğretmeni

Tablo 15 incelendiğinde katılımcılar, ders sırasında sürekli internet bağlantı sorunu yaşadıklarından dolayı öğretmen ve öğrencilere internet desteğinin sağlanmasını (n=7) istemektedir. Katılımcılardan biri (SÖ1) bu doğrultuda görüşünü; “Yani bu süreçte tablet ve bilgisayar eksikliği olanlar vardı. İnternet desteği olabilir tablet desteği olabilir ilk aklıma gelenler onlar. Ailenin ekonomik durumu iyi değilse nasıl şey yapacak yani onlara ücretsiz internet desteği sağlanabilir. İşte tableti olmayanlara tablet dağıtılabilir. Yani öğretmenlere de internet desteği verilebilir mesela.” şeklinde ifade ederken diğer katılımcı (FÖ2) ise; “E tabii ki mutlaka bilgisayar ve bilgisayar ağı iyi olması gerekiyor. Bunun için de devletin öğretmenlere ve öğrencilere bu ağı daha hızlı ve daha ekonomik vermesi gerekiyor.” ve (TÖ3) “Sağlıklı bir şekilde sürdürebilmek için cihaz, internet desteğine ihtiyacımız var. Evden ders yaptığım için çok büyük sorunla karşılaştım. Eşim de öğretmen olduğu için aynı anda derslerimiz oluyordu. İki tane oğlum var. Bir de onların dersleri eklenince aynı anda 4 canlı ders. Hem 4 bilgisayarım yok hem de 4 bilgisayar alacak maddi imkânım yok. İnternet de yetersiz geliyordu. Benim ders yapmam gerektiği için çocuklarım ders yapamadı bazen. Öğretmenlere cihaz desteği verilmelidir.” ifadesi ile belirtmiştir.

Bazı katılımcılar (n=6) salgın sürecinde velilerin desteğinin önemli olduğunu vurgulamışlardır. Bir katılımcı (DÖ1) bu konuda görüşünü; *“Veli desteği mutlaka çok önemli, çünkü dediğim gibi o süreçte aslında çocukları yönlendiren veliler oldu. Hani çocuğun oraya oturmasına uygun bir ortamın hazırlanması gerçekten sınıftaymış gibi hissettirilerek şu an bir ders işleniyor ve bu dersin öğrencisin karşısında öğretmenin sana sınıftaki gibi ders anlatıyor şeklinde. Özellikle veli desteği bu anlamda çok önemli. Bize düşen yönüyle de öğrenci ile iletişimi koparmak, hani sürekli takip de olmak. Biz zaten bunu mesela WhatsApp gruplarıyla işte, ayrı öğrenci grupları kurduk, sınıf grubu kurduk hani oradan sürekli etkileşim halindeydik. Bunları yapmaya çalıştım.”* şeklinde ifade etmiştir. Diğer katılımcı (İÖ1) ise; *“Sağlıklı bir şekilde yürütmek için. Bununla ilgili çok fazla destek yok aslında. Bence imkânın varsa ilgisi alakası varsa derse katılım konusunda en büyük destek bence velilerde. Özellikle saat esnekliği mutlaka tanınmalı. Çünkü aynı anda öğretmenlerin de çocukları da uzaktan eğitim alıyor olabilirler. Uzaktan eğitim bunu düşünmek lazım zaten bayan öğretmenler için söylüyorum zaten. Saatler esnek olmalı. Konular mesela daha sadeleştirilebilir, bu da bir destek olabilir bence. Ayrıca süre mutlaka öğrencinin dikkatini sağlayabileceği kadar olmalı.”* şeklinde bu konularda görüş bildirmiştir.

Katılımcılardan bazıları (n=7) uzaktan eğitim için materyal desteği sağlanması gerektiğini belirtmiştir. Bir katılımcı (MÖ1) bu konuda; *“Öğretmenler açısından baktığımızda özellikle yeni teknolojik araç-gereçlere gereksinim olduğunu, öğrenciler açısından durumu değerlendirdiğimizde ise ekonomik durumu olmayan kişilere araç-gereç/materyal desteği sağlanarak daha sağlıklı bir uzaktan öğretim süreci olacağını düşünüyorum.”* şeklinde görüş bildirmiştir.

Bazı katılımcılar (n=5) ise öğrencilerin ekran karşısında derslerini öğrenemediklerini belirtmişlerdir.

Tablo 15

“Uzaktan öğretim sürecini sağlıklı bir şekilde sürdürebilmeniz için ne tür desteklere ihtiyaç duyuyorsunuz?” sorusuna ilişkin analiz sonuçları

KODLAR	f					
	TÖ	MÖ	FÖ	SÖ	İÖ	DÖ
Veli desteği	1	0	1	1	2	1
Saat esnekliği	1	1	0	1	1	0
Konuların sadeleştirilmesi	2	2	1	1	1	1
Ders süresinin öğrencinin derse adapte olma süresine göre ayarlanması	1	1	1	0	0	1
Öğretmene internet desteği	1	2	1	1	1	1
Öğrenciye internet desteği	1	1	1	1	2	1
Materyal desteği	2	1	1	2	0	1
Ekran karşısında öğrenme	2	1	0	1	1	0
EBA içeriklerinin oluşturulması	1	1	2	1	1	0

*TÖ: Türkçe öğretmeni, MÖ: Matematik Öğretmeni, FÖ: Fen Bilimleri Öğretmeni, SÖ: Sosyal Bilgiler Öğretmeni, İÖ: İngilizce Öğretmeni, DÖ: Din Kültürü Öğretmeni

4.1.10. Öğretmenlerin Covid-19 Pandemi Sürecinde Uzaktan Eğitim Programındaki Ölçme Değerlendirme Boyutu Hakkındaki Görüşlerine İlişkin Bulgular

Tablo 16 incelendiğinde katılımcılar (n=15) ölçme ve değerlendirmeye gerekli önemin verilmediğini belirtmiştir. Bir katılımcı (İÖ1) bu konudaki görüşünü şu şekilde ifade etmiştir; “Tabi o süreçte ölçme değerlendirmeye de çok fazla önem verilmedi. Çünkü dediğim gibi tekrar aynı şeye dönüyorum imkânı olmayan öğrenci bu sürece katılamadı, ölçme değerlendirmeye de katılamadı. Mecburen yüz yüze yapıldı ve yüz yüze yapılması da gerekliydi bence. Uzaktan eğitime düzenli katılan öğrencilere ve gereken özeni gösteren öğrencilere başarılı olsa daha iyi olmasa dahi belli bir oranın üzerine not verdik.”. Başka bir katılımcı (TÖ1) ise yapılan sınavların iptal edildiğini şu görüşü ile ifade etmiştir; “Biz sınav yapmadık, yapılan sınavların notlarını sildik. Zaten Milli Eğitim öyle dedi. Yok, sınav falan yapılmayacak. Biz de yapmadık. Yapılan sınavları bile e-okuldan sildik biz, idare sildi.

Uzaktan eğitimde uzaktan sınav yapmadık. Ancak o denemelerdi. Öğrenciye denemeyi gönderdik, öğrenci belli süre ve saatlerde o denemeye girdi sistem bunu otomatik aldı.”

Bazı katılımcılar (n=16) bu süreçte objektif bir değerlendirmenin yapılmadığını belirtmişlerdir. Bir katılımcı (SÖ2) bu konuda görüşünü şu şekilde belirtmiştir; *“Yani şimdi ölçme değerlendirmeyle ilgili hani sınav yapmadık zaten online sınav olabilir ama öyle bir altyapı yok zaten. Hani ben genelde bu EBA üzerinden gönderdiğim etkinlikler yapılıp yapılmıyor mu? EBA’ da raporlar kısmından kontrol ediyordum. Bir de şey sonunda konu sonunda işte çözdüğüm sorularla hani ne kadar dinlemişler, dinlememişler oradan dönüt alarak ancak öyle ölçmeye çalışıyordum ama hani şey bir ölçme değil yani objektif bir ölçme değildi.”*

Tablo 16

“Uzaktan öğretim sırasında uygulanması gereken ölçme ve değerlendirme yöntemleri hakkında düşünceleriniz nelerdir? Siz hangi yöntemleri kullanmayı tercih ettiniz?” sorusuna ilişkin analiz sonuçları

KODLAR	f					
	TÖ	MÖ	FÖ	SÖ	İÖ	DÖ
Ölçme ve değerlendirmeye önem verilmemesi	3	2	3	3	2	2
Objektif bir ölçme ve değerlendirmenin yapılmaması	2	3	2	3	3	3
Yapılan sınavların iptal edilmesi	1	0	0	0	1	0

**TÖ: Türkçe öğretmeni, MÖ: Matematik Öğretmeni, FÖ: Fen Bilimleri Öğretmeni, SÖ: Sosyal Bilimler Öğretmeni, İÖ: İngilizce Öğretmeni, DÖ: Din Kültürü Öğretmeni*

Tablo 17 incelendiğinde bazı öğretmenler (n=9) uzaktan eğitim sürecinde öğrencileri değerlendirirken derse düzenli katılımlarına dikkat ettiklerini belirtmişlerdir.

Bazı katılımcılar (n=4) yaptıkları proje ödevlerine, EBA’dan gönderilen ödev ve etkinliklerin yapılma durumlarına (n=9) göre değerlendirme yaptıklarını ifade etmişlerdir. Bir katılımcı (SÖ3) bu konudaki görüşünü; *“Uzaktan öğretim sürecinde öğrencilerime sözlü sorular sorarak ve bunun yanında ödev verme yöntemlerini kullanmayı tercih ettim.”* ve başka bir katılımcı (İÖ3) *“Online sınav yapılabilir. EBA üzerinden gönderdiğim etkinlik, ödev ve sorular üzerinden değerlendirme yaptım.”* düşünceleri ile vurgulamıştır.

Katılımcılardan bazıları (n=2) öğrencilerin konu sonundaki değerlendirme sorularına verdikleri cevapları dikkate almışlardır. Ayrıca katılımcılardan bazıları (n=2) öğrencileri değerlendirmek için online sınav sistemi satın aldıklarını, oradan deneme ve değerlendirme yaptıklarını ifade etmişlerdir. Katılımcılardan biri (TÖ2) bu konudaki görüşünü; “*Online değerlendirme programı satın aldım. Aylık ödemesi vardı. Bu programda istediğim soruları sisteme yükleyip kendi deneme sınavlarımı hazırladım. Kazanımların öğrenilip öğrenilmediğini anlamak adına çok faydalı olduğunu düşünüyorum.*” şeklinde ifade ederken diğer katılımcı (MÖ1) ise görüşünü; “*Online denemeler kullandım.*” şeklinde belirtmiştir.

Bazı katılımcılar (n=3) uzaktan eğitim sırasında öğrencileri değerlendirirken online test hazırlama programlarını kullandıklarını belirtmişlerdir. Bir katılımcı (DÖ1) bu konudaki görüşünü şu şekilde ifade etmiştir; “*Bir de şey program yarışmaları Kahoot gibi quiz yarışma şeylerini kullandım. O da çok etkili oldu. Çocuklar hani aslında ben onların bilgi düzeyini ölçmeye çalışırken onlar daha çok işin eğlence yönünde ama güzel sonuçlar aldım. Derse diyelim 20 kişi katıldıysa, 20 kişi o yarışmaya yapmak için de heyecanlandı, harekete geçti. Öyle bir güzellik yaşamıştık, güzel olmuştu sonucu da gayet iyiydi.*”. Diğer bir katılımcı (FÖ3) ise görüşünü; “*Soru hazırlama programlarıyla sınav oluşturup öğrenciye göndererek değerlendirdim.*” ifadelerini kullanarak belirtmiştir.

Tablo 17

Uzaktan eğitim sırasında öğretmenlerin kullandığı ölçme ve değerlendirme yöntemleri

KODLAR	f					
	TÖ	MÖ	FÖ	SÖ	İÖ	DÖ
Ücretli online sınav sistemi satın alınması	1	1	0	0	0	0
Online test hazırlama programları	0	0	1	0	0	2
Derse düzenli katılım	2	1	1	2	1	2
Proje ödevleri	1	0	1	1	1	0
EBA'dan gönderilen ödev ve etkinliklerin yapılma durumu	2	2	1	2	1	1
Konu bitimindeki değerlendirme soruları	0	0	1	1	0	0

*TÖ: Türkçe öğretmeni, MÖ: Matematik Öğretmeni, FÖ: Fen Bilimleri Öğretmeni, SÖ: Sosyal Bilgiler Öğretmeni, İÖ: İngilizce Öğretmeni, DÖ: Din Kültürü Öğretmeni

Tablo 18’de görüldüğü üzere bazı katılımcılar (n=9) uzaktan eğitim sürecinde öğrenci başarısının yeterince ölçülmediğini ifade etmişlerdir. Bir katılımcı (DÖ2) bu durumu şu şekilde ifade etmektedir; *“Yine tabii ki yeterli olmayacaktır bire bir. Hani öğrenci başarısını ölçmek mesela sınıfta şey yaptığımızda da yazılı yaptığımızda veya çoktan seçmeli sorular sorduğumuzda da birebir zaten bunun hani öğrenci başarısı budur diyebileceğimiz bir kriterimiz yok.”*. Diğer bir katılımcı (MÖ2) ise; *“Kullanılan ölçme ve değerlendirme yöntemlerinin öğrenci başarısını yeterince ölçmediğini ve güvenilirliği bakımından yeterli seviyede olmadığını düşünüyorum.”* ifadesi ile bu durum hakkında görüş bildirmiştir.

Bazı katılımcılar öğrencinin öz kontrolünü yapamadığını (n= 3) dile getirmişlerdir. Bir katılımcı (SÖ2) bu konudaki görüşünü; *“Ölçmedi. Yani EBA’ da ki etkinlikleri yapıp yapmaması tamam objektif olabilir ama ne kadarını kendi yaptı yani. Yanında bir destek veren var mıydı, yok muydu? Yani yanında değildim. Eğer gerçekten kendileri yaptıysa katılım da az zaten Yani şu 30-35 kişilik sınıfta 5 kişi 6 kişinin yapması çok bir kriter değil ama hani o kişi bazında değerlendirilebilir.”* şeklinde ifade ederken diğer katılımcı (TÖ2) ise bu konuda şu şekilde görüş bildirmiştir; *“Ölçme değerlendirmenin uzaktan yapılması bize tam doğru bilgiyi vermez. Evde yapıldığı için başka birinden yardım alınmış olabilir, çeşitli kaynaklardan faydalanmış olabilir.”* ve başka bir katılımcı (TÖ1) *“Yeterince ölçmez. Neden ölçmez? Öğrenci kiminle yapıyor, yalnız mı yapıyor, bir yerden bakıp da mı yapıyor, cevapları birinden mi alıyor belli değil ki. Ölçmez yani, bu başarılı bir durum değil. Ya da objektif değil.”* .

Katılımcılardan bazıları (n=8) başarının değil, katılımın ve derse olan istekliliğin değerlendirildiğini belirtmişlerdir. Bir katılımcı (İÖ3) bu konudaki görüşünü şu şekilde ifade etmiştir; *“Tabii ki de başarı ölçmek değil katılım ve istek, uzaktan eğitime desteği, öğrencideki ve velideki bunu değerlendirdik.”* .

Tablo 18

“Uzaktan öğretim sırasında kullandığınız ölçme ve değerlendirme yöntemlerinin öğrenci başarısını yeterince ölçüp ölçmediği konusunda düşünceleriniz nelerdir?” sorusuna ilişkin analiz sonuçları

KODLAR	f					
	TÖ	MÖ	FÖ	SÖ	İÖ	DÖ
Başarının ölçülememesi	2	1	1	2	1	2
Öğrencinin öz kontrolünü yapamaması	2	0	0	1	0	0
Başarının değil, katılımın ve isteğin değerlendirilmesi	1	1	2	1	1	2

*TÖ: Türkçe öğretmeni, MÖ: Matematik Öğretmeni, FÖ: Fen Bilimleri Öğretmeni, SÖ: Sosyal Bilgiler Öğretmeni, İÖ: İngilizce Öğretmeni, DÖ: Din Kültürü Öğretmeni

4.2. Öğretmenlerin, Uzaktan Eğitim Programlarının Uygulanmasına İlişkin Karşılaştıkları Problemlere İlişkin Bulgular

Tablo 19’da görüldüğü üzere çoğu katılımcı (n=12) çevrimiçi derse katılımın az olmasının sorun olduğunu ifade etmişlerdir. Bir katılımcı (TÖ2) bu konuda “Uzaktan öğretim sırasında en büyük sorun öğrencinin derse katılmamasıdır.” şeklinde görüş belirtmiştir.

Bazı katılımcılar (n=9) uzaktan öğretim sırasında bağlantı ve donanımsal kasılma sorunu yaşadıklarını belirtmişlerdir. Bir katılımcı (İÖ2) bu durumu şu şekilde ifade etmiştir; “İnternette ciddi sıkıntı yaşadık. Bağlanamadık koştuk, takıldı, dondu.” .

Katılımcılardan bazıları (n=6) uzaktan eğitim sırasında ses ve kamera sorunu yaşadıklarını vurgulamışlardır. Bir katılımcı (SÖ2) bu durumu; “Bir diğer sorun da katılsa bile ses ve görüntü açılmamasıdır. Derste olup olmadığını tespit edemiyoruz öğrencinin.” diğer katılımcı (FÖ2) ise; “En büyük sorun öğrencilerle yüz yüze görüşmemek. Eğer yüz yüze görüştüğümüz takdirde öğrencinin dinleyip dinlemediğini anlayabiliriz. Ama kameraların mutlaka açık olması gerekiyor. Öğrencinin dersi dinleyip dinlemediği, konuyu anlayıp anlamadığı rahatlıkla anlaşılabilir. Kameranın mutlaka açık olması gerekiyor, her ne olursa olsun.” görüşü ile ifade etmiştir.

Tablo 19

“Uzaktan öğretim sırasında karşılaştığınız sorunlar hakkında bilgi verir misiniz? Bu sorunları çözmek için neler yaptınız?” sorusuna ilişkin analiz sonuçları

KODLAR	f					
	TÖ	MÖ	FÖ	SÖ	İÖ	DÖ
Katılım azlığı	2	2	1	2	3	2
Konu eksikliği	1	1	1	1	0	0
Bağlantı sorunu	1	2	1	2	1	2
Sistemin donup kasmaı	2	1	0	0	2	1
Ses ve kamera sorunu	1	1	0	1	2	1
Göz temasının olmaması	2	2	2	2	2	2
İki ders arası molanın az olması	2	1	1	1	0	0
Geri dönüt ve değerlendirmenin yapılamaması	0	0	0	2	0	2

*TÖ: Türkçe öğretmeni, MÖ: Matematik Öğretmeni, FÖ: Fen Bilimleri Öğretmeni, SÖ: Sosyal Bilgiler Öğretmeni, İÖ: İngilizce Öğretmeni, DÖ: Din Kültürü Öğretmeni

4.3. Öğretmenlerin, Uzaktan Eğitim Programlarının Uygulanmasına İlişkin Karşılaştıkları Problemlere Yönelik Çözüm Önerileri

Tablo 20 incelendiğinde uzaktan eğitim sürecinde karşılaştıkları problemlere ilişkin bazı katılımcılar (n=11) imkân eşitliğinin sağlanmasını gerektiğini belirtmiştir. Bir katılımcı (TÖ2) bu konuda görüşünü şu şekilde belirtmiştir; “Cihaza ulaşım sağlayamayan öğrenci ve öğretmenlere cihaz desteği verilmeli, internete ulaşabilmeli.”. Diğer katılımcı ise (DÖ2) görüşünü; “Yani Karşılaştığımız problemler hani ekonomik durumu iyi olmayan öğrencilere destek verilebilir. İnternet ücretsiz işte dediğim gibi mesela tablet dağıtılması aslında. Şu Fatih projesinde tablet dağıtılması gerekiyordu ama o yarım kaldı herhalde bildiğim kadarıyla ekonomik sorunlardan dolayı vs. Tablet desteği olabilir.” şeklinde ifade etmiştir.

Bazı katılımcılar (n=5) uzaktan öğretimde kullanılacak materyallerin (e-kitap vb.) EBA platformu üzerinden dağıtılması gerektiği konusunda görüş bildirmişlerdir. Bir katılımcı (DÖ3) bu doğrultuda görüşünü; “Karşılaştığım sorunlar genellikle bağlantı ve materyal yetersizliğinden kaynaklanmaktadır. Bu tür sorunlara farklı mekânda bağlantı

kurma ve elimdeki mevcut materyallerden faydalanarak sorunları çözmeye çalıştım.” şeklinde ifade etmiştir.

Katılımcılardan bazıları (n=4) ders yoğunluğuna göre saat esnekliğinin sağlanması gerektiği konusunda görüş bildirmişlerdir. Bir katılımcı (İÖ3) bu konuda; “Ders saatleri, öğrenci ve veli ve öğretmenle birlikte ortak karar alınmaya çalışılmalı. Tabii özellikle de öğretmenin uygunluğuna aynı saatte. Çünkü aynı evde 3 kişi birden uzaktan eğitime katılıyor olabilir. İki öğrenci bir öğretmen olarak düşündüğümüzde bu da sıkıntı olabilir.” şeklinde görüş dile getirmiştir.

Ayrıca süreçte yaşanan internet bağlantı sorunun yaşanmaması için öğretmen ve öğrencilere internet desteğinin sunulması gerektiğini vurgulayan katılımcılarda (n=13) bulunmaktadır. Bir katılımcı (SÖ3) bu konuda; “internet desteği olabilir.” şeklinde görüş belirtmiştir.

Objektif bir değerlendirmenin yapılması ve başarının ölçülmesi için online bir sınav sisteminin oluşturulması gerektiğini belirten katılımcılarda (n=2) vardır. Bir katılımcı (TÖ1) bu konuda; “Mesela online sınav altyapısı oluşturulabilirdi. Sınavlar online olarak yapılabilir sınav yapmadan not verdik yani.” şeklinde görüş belirtmiştir.

Tablo 20

“Pandemi sürecinde uzaktan öğretim sırasında karşılaştığınız sorunlara karşı ne tür çözümler önerirsiniz?” sorusuna ilişkin analiz sonuçları

KODLAR	f					
	TÖ	MÖ	FÖ	SÖ	İÖ	DÖ
İmkân eşitliği sağlanmalı	1	2	2	2	1	1
Saat esnekliği tanınmalı	1	1	0	0	1	1
Materyal dağıtılmalı	2	1	1	0	0	1
İnternet desteği	2	1	3	2	3	2
Online sınav altyapısının oluşturulması	1	0	0	1	0	0
Kameraların açık olduğu online bir sistemin oluşturulması	1	0	0	1	0	0

*TÖ: Türkçe öğretmeni, MÖ: Matematik Öğretmeni, FÖ: Fen Bilimleri Öğretmeni, SÖ: Sosyal Bilimler Öğretmeni, İÖ: İngilizce Öğretmeni, DÖ: Din Kültürü Öğretmeni

BEŞİNCİ BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

Covid-19 salgınıyla birlikte ülke genelinde yüz yüze eğitime ara verilmiş ve zorunlu olarak uzaktan eğitime geçilmiştir. Bu durumun ülke eğitim sistemine bazı olumsuz etkileri olmuştur. Araştırmanın bulgularına göre “Sorunlar” ve “Öneriler” adı altında iki ana temaya ulaşılmış ve karşılaşılan problemler “Sorunlar” ana teması, “Öğrenci kaynaklı sorunlar”, “Öğretmen Kaynaklı Sorunlar”, “Süreç Kaynaklı Sorunlar” ve “Teknik Sorunlar” olmak üzere dört alt temaya ayrılmıştır. Öğrenci kaynaklı sorunlar alt temasında “Katılım Durumları” bileşeni öne çıkarken, öğretmen kaynaklı sorunlar alt temasında “Bilgi ve Beceri Eksikliği” bileşeni öne çıkmıştır. Süreç kaynaklı sorunlar alt temasında “Ölçme ve Değerlendirme Yöntemlerinin Sınırlılığı” bileşeni öne çıkarken teknik sorunlar alt temasında ise “Cihaz Yetersizliği” ve “Canlı Ders Yazılımlarının Altyapı Sorunları” bileşenleri öne çıkmıştır. Öneriler ana temasında ise “Materyal Desteği”, “İnternet Desteği”, “Cihaz Desteği” ve “Online Sınav Alt Yapısının Oluşturulması” alt temaları ön plana çıktığı görülmektedir.

Covid-19 Pandemi Sürecinde, Uzaktan Eğitim Programlarında Öğretme ve Öğrenme Süreci Hakkında Öğretmen Görüşleri

Salgın sürecinde gerçekleşen yüz yüze eğitimin yerini alan uzaktan eğitimin geleneksel eğitim kadar etkili olmadığı (Görgülü Arı ve Hayır Kanat, 2020; Doğan ve Koçak, 2020) fakat bu süreçte vazgeçilmez bir yöntem olduğu (Yunus, vd., 2021) ve öğretmenlerin bu süreçte uzaktan eğitimi yararlı buldukları tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmenler eğitim ve öğretim faaliyetlerinin devam etmesi için derslerin uzaktan eğitim yoluyla verilmesinin süreci olumlu etkilediğini fakat öğretmen ve öğrenci etkileşiminin kısıtlı olduğunu, teknolojik cihaz eksikliği yaşandığını, bağlantı sorunu yaşadıklarını, öğrencilerin katılımlarının zamanla azaldığını, verim alamadıklarını ve araç gereçleri kullanırken yaşadıkları zorlukları dile getirerek olumsuz görüş bildirmişlerdir. Yapılan araştırmalar incelendiğinde derslerden istenen verimin alınmadığı bu durumun uzaktan eğitimin dezavantajlı taraflarından biri olduğu düşünülmektedir (Yağan, 2021; Kürtüncü ve Kurt, 2020; Genç ve Gümrükçüoğlu, 2020).

Öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecinde ekran karşısında beden dilini kullanamadıkları, yüz yüze eğitimdeki gibi öğrencilerle göz temasını kuramadıkları bu yüzden öğretmen ile öğrenci arasındaki etkileşimin olumsuz yönde etkilendiği görülmektedir. Kaplan ve Gülden (2021) ve Demir ve Kale (2020) yaptıkları çalışmalarında öğretmenlerin öğrencilerle göz teması kuramadıklarını bu durumun uzaktan eğitimin dezavantajlarından biri olduğunu belirtmişlerdir.

Ayrıca öğretmenler canlı ders saatleri arasındaki mola sürelerinin yetersiz olduğunu, mola süresinde dinlemediklerini ve diğer derse hazırlanamadıklarını ifade etmişlerdir. Yüz yüze eğitimde verilen teneffüs saatlerinin uzaktan eğitimde verilen teneffüs saatleri gibi olmadığını düşünen bir katılımcı (TÖ1) bu konuya ilişkin görüşünü şu şekilde ifade etmiştir; *“Ders arasındaki boşluklar zaman önemli çünkü o zaman da bizlerin hani okuldaki 10 dakika nasıl yetiyor bilmiyorum ama evde yetmiyor 10 dakika. Ders başından kalkıp mutfığa gidip gelene kadar bir şeyler atıştırana kadar olmuyor mümkün değil yani. O sürenin belki 10, 10 ama sonra bir 20 dakika şeklinde düzenlenmesi lazım belki de bir yarım saat şeklinde düzenlenmesi lazım. O iyi değil, onu beğenmedik.”*. Öğretmenler, bu sorunların ortadan kalkması için derslerinde saat esnekliğine izin verilmesi gerektiğini belirtmişlerdir.

Covid-19 Pandemi Sürecinde Öğrencilerin Uzaktan Eğitim Programına Katılım Durumları Hakkındaki Öğretmenlerin Görüşleri

Araştırmaya katılan öğretmenler pandemi sürecinde gerçekleşen uzaktan eğitimin başlangıcında öğrencilerin ilgi, istek ve motivasyonlarının fazla olduğunu fakat süreç ilerledikçe bu ilgi, istek ve motivasyonlarının azaldığını dile getirmişlerdir. Bu durumun öğrencilerin katılım düzeylerini etkilediği düşünülmektedir. Öğretmenler öğrencilerin uzaktan eğitim ile verilen derslere katılmadığını veya katılım durumlarının zamanla azaldığını dile getirmişlerdir. Katılımın az olmasının sebeplerinin; teknolojik cihaz eksikliği, motivasyon düşüklüğü ve bağlantı sorunu olduğu söylenebilir. Başaran vd. (2020) tarafından yapılan çalışmada, öğrencilerin derslere düzenli katılmamasının sebeplerinin EBA’ da yaşanan alt yapı sorunlarından ve evdeki teknolojik cihaz yetersizliğinden kaynaklandığı tespit edilmiştir. Ayrıca bir katılımcı (İÖ1) bu doğrultuda görüşünü şu şekilde ifade etmiştir; *“Aynı anda, aynı evde bir bilgisayar olmasına rağmen 2, 3 çocuğun dersi oluyor. Bu durumda biri derse katılabiliyor, bu da katılımın az olmasına sebep oluyor.”* . Yapılan

araştırmalar uzaktan eğitimde öğrenci katılımının istenen seviyede olmadığını göstermektedir (Kavuk ve Demirtaş, 2021; Bayburtlu, 2020; Demir ve Özdaş, 2020; Özgül vd., 2020; Ünal ve Bulunuz, 2020; Kaplan ve Gülden, 2021). Öğrencilerin uzaktan eğitimden etkili bir şekilde faydalanmalarını sağlamak için fırsat eşitsizliğinin ortadan kaldırılması gerekmektedir (Yılmaz vd., 2020; Balaman ve Hanbay Tiryaki, 2021; Kaplan ve Gülden, 2021, Arık, 2020). Gerek teknolojik cihaz eksikliği gerekse internet bağlantı sorunları uzaktan eğitimin en önemli problemlerindedir (Dutta ve Smita, 2020).

Covid-19 Pandemi Sürecinde Uzaktan Eğitim Programındaki Derslerin Tasarımı ve İeriği Hakkındaki Öğretmenlerin Görüşleri

Araştırmaya katılan öğretmenlerin büyük bir kısmı derslerinde önceden hazırladıkları sunumları kullandıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca öğretmenler yüz yüze eğitimde kullandıkları öğretim yöntemlerini uzaktan eğitimde de kullandıklarını ve en çok anlatım yöntemini tercih ettiklerini ifade etmişlerdir. Öğretmenlerden bazıları uzaktan eğitim uygulama ilkelerini bilmediklerini, bu ilkeleri farkında olmadan uyguladıklarını düşündüklerini belirtirken bazı katılımcılar ise derslere hazırlık süreçlerini uygulama ilkeleri olarak bildiklerini vurgulamışlardır. Öğretmenler derslerinde ierik geliştirmediklerini hazır ierikleri kullandıklarını fakat bu ieriklerinde yetersiz olduğunu ifade etmişlerdir. Arkan ve Kaya (2018) araştırmasında öğrencilerin öğrenme düzeylerine uygun nitelikli dijital öğretim ieriklerinin hazırlanması gerektiğini vurgulamıştır.

Covid-19 Pandemi Sürecinde Uzaktan Eğitim Programındaki Öğretim Materyalleri Hakkındaki Öğretmenlerin Görüşleri

Öğretmenler derslerinde hazır görsel materyal kullandıklarını dile getirmişlerdir. Bu materyalleri seçerken dikkat çekici olmasına, dersin kazanımlarına uygun olmasına ve konuyu somutlaştıracak örnekler ve alıştırmalar olmasına dikkat ettiklerini belirtmişlerdir. Mecburi olarak geçilen uzaktan eğitimde öğretmenler; derslerin daha verimli geçmesi ve öğrenmenin daha kalıcı hale gelmesi için zengin ierikli materyal desteğine ihtiyaç duyduklarını belirtmişlerdir. Bir katılımcı (DÖ1) bu konudaki görüşünü şu şekilde belirtmektedir; “*Karşılaştığım sorunlar genellikle bağlantı ve materyal yetersizliğinden kaynaklanmaktadır.*”. Başka bir katılımcı (FÖ2) ise; “*Materyallerde sorun yaşadım. Bence*

materyal dağıtılmalı. Somut bir şeyler de çocukların elinde olmalı uzaktan eğitimde. Milli Eğitim normal ders kitaplarını sağladığı gibi katkı sağlamalı.” şeklinde düşüncelerini ifade etmiştir. Öğretmenler, uzaktan eğitim sürecini daha sağlıklı yürütebilmek için derslerde farklı materyaller kullanmalıdır (Kaplan ve Gülden, 2021; Kaya, 2002; Özgül, vd., 2020; Taşkın ve Aksoy, 2021; Başaran vd., 2020).

Covid-19 Pandemi Sürecinde Uzaktan Eğitim Programında Kullanılan Canlı Ders Yazılımı (EBA) Hakkındaki Öğretmenlerin Görüşleri

Pandemi gibi bir dönemde önemi giderek artan EBA sistemi öğretmenlerin en büyük destekçisi olmuştur. Öğretmenler EBA platformunu, pandemi döneminden öncesine göre daha aktif kullanmışlardır (Başaran vd., 2021). Öğretmenlerin tamamı (n=18) EBA sistemini kullanarak öğretimi devam ettirmişlerdir. Bu durumun Milli Eğitim Bakanlığı'nın canlı ders yazılımı olarak EBA'yı tercih etmesinden kaynaklandığı söylenebilir. Katılımcılar süreç içerisinde eğitim faaliyetlerine devam etmek için EBA ve Zoom platformlarını aktif olarak kullandıklarını, canlı derslerini bu sistem üzerinden tanımladıklarını, canlı ders linkini öğrencilerle paylaştıklarını ifade etmişlerdir. Ayrıca öğretmenler EBA ders içeriklerini kullandıklarını, ödevleri bu platformdan gönderdiklerini, EBA'da bulunan raporlar bölümünden öğrencileri değerlendirdiklerini bu sayede EBA'yı etkin ve verimli kullandıklarını belirtmişlerdir. Katılımcılar EBA sisteminde internet bağlantısı sorunu yaşadıklarını bu yüzden alt yapısının iyileştirilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Bir katılımcı (FÖ2) görüşünü şu şekilde belirtmiştir; *“Milli Eğitim onu uygun görmüştü. EBA' da kimi zaman bağlantı sıkıntıları yaşadık, öğrenciler de aynı şekilde yaşadı. Hani onun alt yapısı iyi yapılırsa ya da Türkiye bunu kendisi yapsa çok daha verimli olacağını düşünüyorum.”*. Aynı görüş doğrultusunda, Doğan ve Koçak (2020) gerçekleştirdikleri çalışmalarında öğretmenlerin EBA uygulamasının alt yapısının yetersiz olduğunu belirtmişlerdir. EBA sisteminin güvenlik açıklıklarından ve teknik alt yapı sorunlarından dolayı geliştirilmesi gerekmektedir. Bu durumda ülkemize ait canlı ders yazılımına ihtiyaç olduğu anlaşılmıştır. EBA canlı ders sisteminde içeriklerin ve ölçme ve değerlendirme etkinliklerinin zenginleştirilmesi gerekmektedir (Yolcu ve Kurt, 2021; Durmuş ve Eryılmaz Toksoy, 2022; Daşdemir ve Cengiz, 2022). Öğretmenler aynı uygulama üzerinden (EBA) aynı gün ve aynı saat diliminde birden fazla canlı ders yapıldığında sistemde gerçekleşen yoğunluk sebebiyle teknik sorunlar yaşadıklarını belirtmişlerdir.

Covid-19 Pandemi Sürecinde Teknik Bilgi ve Becerilere Sahip Olma Durumları Hakkındaki Öğretmen Görüşleri

Pandemiden dolayı geleneksel eğitimden uzaktan eğitim sürecine hızla geçiş yapılmıştır. Bu sürece hazırlıksız yakalan öğretmenler uzaktan eğitim sürecinin başında gerekli teknik bilgi-beceri ve donanıma sahip olmadıklarını, süreç başında hizmet içi eğitim almadıklarını bu yüzden acemi olduklarını dile getirmişlerdir. Katılımcılardan bazıları eğitici videolar izleyerek, süreç ilerledikçe tecrübe sahibi olduklarını, deneyimleyerek öğrendiklerini belirtmişlerdir. Metin vd., (2021) çalışmasında, öğretmenlerin teknolojik araçları kullanma ve program kullanma becerisinin zayıf olduğunu, öğretmenlerin bu konularda sorun yaşadığını belirterek bu görüşü desteklemektedir. Başaran vd., 2021 yaptığı çalışmada öğretmenlerin süreç başında canlı ders yazılımlarını kullanırken zorluk yaşadıklarını dile getirerek araştırmanın bulgularını desteklemektedir. Ülkemizde uzaktan eğitimin daha etkin bir şekilde gerçekleşmesi için öğretmenlere teknik bilgi ve beceriler konusunda donanım sahibi olmaları için gerekli desteklerin ve bu konularda hizmet içi eğitimlerin verilmesi gerektiği söylenebilir (Kaplan ve Gülden, 2021).

Covid-19 Pandemi Sürecinde Uzaktan Eğitim Programında Kullanılan Teknolojiler Hakkındaki Öğretmen Görüşleri

Öğretmenler uzaktan eğitim ile derslerini işlerken teknoloji kullanımında zorluk yaşamışlardır. Bu zorlukların yaşanmasının sebebinin, kullanılan cihazlarda yaşanan donma ve kasma probleminden ve alt yapı sorunlarından kaynaklandığını belirtmişlerdir. Öğretmenler uzaktan eğitimde teknolojik araç olarak en çok bilgisayarı daha sonra tablet ve telefon kullanmayı tercih etmişlerdir. Bunun en önemli nedeni ise bilgisayarın tablet ve telefona göre daha geniş ekrana sahip olması, ekran paylaşımının kolay olması, mouse kullanım rahatlığı ve programlar arası geçişlerin daha kolay yapılması olabilir. Sayan (2020) yaptığı çalışmada öğretim elemanlarının teknolojik cihaz olarak en çok bilgisayarı ve telefonu tercih ettiklerini tespit etmiştir.

Covid-19 Pandemi Sürecinde Uzaktan Eğitim Programında Kullanılan İletişim ve Haberleşme Araçları Hakkındaki Öğretmenlerin Görüşleri

Öğretmenler süreç boyunca derse katılmayan öğrencileri, verilen ödevleri, ödevlerini yapan ve yapmayan öğrencilerin bilgilerini WhatsApp uygulaması ile velilere mesaj göndererek takip ettikleri için onları süreçten haberdar etmişlerdir. Öğretmenler, öğrenciler ve veli ile süreç boyunca iletişimini devam ettirmiştir (Yolcu ve Kurt, 2021). Ders ile ilgili duyurular öğrenci ve velilere anında iletilmiş ve süreç bu şekilde ilerlemiştir. Katılımcılara göre veliler uygun çalışma ortamını hazırlamalı ve öğrenciye yüz yüze eğitimde olduğu gibi uzaktan eğitimde de derslerini takip etmesi gerektiğini belirtmelidir. Sorumluluk bilincine sahip olmayan öğrencilerin derse katılımları veli tarafından kontrol edilmelidir.

Covid-19 Pandemi Sürecinde Uzaktan Eğitim Programında Sunulan Destek Hakkındaki Öğretmenlerin Görüşleri

Araştırmaya katılan öğretmenlerden bazıları; ders yönetimi, veli ile etkili iletişim, öğrenci ile etkili iletişim, uzaktan eğitimde uygulanabilecek öğretim yöntem ve teknikler, beden dilinin aktif kullanılması, dijital öğretim içeriklerinin paylaşımı ve canlı ders programlarının kullanımı gibi konularda alanında uzman kişiler tarafından hizmet içi eğitim almak istediklerini ifade etmişlerdir. Öğretmenlere bu alanlarda hizmet içi eğitim verilirse derslerindeki verimin artacağını ve sürecin daha sağlıklı yürütülebileceğini belirtmişlerdir. Bir katılımcı ise (TÖ3) bu doğrultuda görüşünü şu şekilde ifade etmiştir; *“Bu süreçte okuldaki bilgisayar öğretmeni arkadaşlardan destek aldık. Süreç içerisinde her şeyi öğrendik sadece yenilik varsa programlara yeni bir şey eklendiyse seminer almak isterim yenilik yoksa hizmet içi eğitim almak istemiyorum zaten süreç içerisinde öğrendik”* . Alanyazındaki bazı çalışmalar hizmet içi eğitimlerin gerekliliğine vurgu yapmaktadır (Yıldırım, 2020; Gönen ve Kocakaya, 2006; Başaran vd., 2021; Karaçorlu ve Atıcı, 2019).

Öğretmenler pandemi sürecinde velilerden destek beklediğini, velinin kontrolü altında olan öğrencilerin derslere daha aktif katıldığını ifade etmişlerdir. Veli müdahalesi öğrencinin derse katılımında oldukça etkilidir. Çalışan velilerin çocuklarını takip etmekte zorlandığını bu yüzden o çocukların katılımlarının az olduğunu dile getirmişlerdir. Derslere katılmayan öğrenciler için velilerin daha ilgili ve bilinçli olmaları gerekmektedir

(Kabapınar vd., 2021). Öğretmenlere göre uzaktan eğitimin sağlıklı bir şekilde yürütebilmesi için veli desteğine de ihtiyaç olduğu görülmektedir. Aynı görüşü destekleyen Demir ve Kale (2020) çalışmasında velinin iş yüküne göre öğrenci katılımının farklılık gösterdiğini ifade etmiştir. Bayburtlu (2020) pandemi döneminde gerçekleşen uzaktan eğitimde veli müdahalesinin az olduğunu belirtmiştir. Kaplan ve Gülden (2021) bu süreçte velinin aktif rol oynadığını fakat velilerin bu süreçte acemilik yaşadığını, velilere gerekli bilgilendirmenin yapılmadığını ve bu yüzden eğitimlerde hedeflenen amaçlara ulaşmada zorlanıldığını tespit etmiştir.

Covid-19 Pandemi Sürecinde Uzaktan Eğitim Programındaki Ölçme-Değerlendirme Boyutu Hakkındaki Öğretmen Görüşleri

Araştırmaya katılan öğretmenler, Covid-19 sürecinde gerçekleşen uzaktan eğitimde öğrencileri değerlendirmek için sınav yaptığını ancak idarenin bu sınavları iptal ettiğini dile getirmişlerdir. Ayrıca öğretmenler ölçme ve değerlendirme yöntemlerinin sınırlı olduğunu dile getirmişlerdir. Öğretmenler uzaktan eğitim sırasında ölçme ve değerlendirmenin objektif olmadığını, başarıyı ölçmekte zorlandıklarını hatta hiç ölçemediklerini ifade etmişlerdir. Bu bağlamda ölçme değerlendirmenin yetersiz olduğunu ve ölçme değerlendirme yaparken başarıyı değil öğrenci katılımlarını ve verdikleri ödevleri değerlendirdiklerini bu yüzden yaptıkları ölçme değerlendirmeden memnun olmadıklarını dile getirmişlerdir. Bu sonuca benzer sonuca ulaşan Özgül vd., (2020) öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme konusunda sorun yaşadıklarını belirtmiştir. Adıgüzel (2020) yaptığı çalışmada öğretmenlerin öğrencileri değerlendirmek için ödevlerin tercih edilebilir olmasına olumlu baktıklarını fakat öğrenci başarısını ölçmek için kolay ve objektif buldukları için en çok çoktan seçmeli testleri kullandıklarını bu testlerin de uzaktan eğitim sisteminde güvenilir olmadığını belirtmiştir.

Öğretmenlerin, Uzaktan Eğitim Programlarının Uygulanmasına İlişkin Karşılaştıkları Problemler

Öğretmenlerin geneli salgın sürecinde gerçekleşen uzaktan eğitim ile ilgili olumsuz görüş bildirmiştir. Bu olumsuzluklar şu şekilde sıralanabilir; öğrencilerin derse katılımının yetersiz olması, öğrenci motivasyonlarının zamanla azalması, ölçme ve değerlendirme

yöntemlerinin sınırlı olması, materyal eksikliği, internet bağlantısı desteğinin olmaması, teknolojik araç eksikliği, teknik bilgi ve beceri yetersizliği, canlı ders yazılımlarının alt yapı sorunu, veli ve öğrenci ile etkili iletişim kuramama ve öğrencilerin öz kontrol yapamaması. İncelenen alanyazında öğretmenlerin internet bağlantı sorunu yaşadıkları (Akkuş ve Acar, 2017; Kırmacı ve Acar, 2018), öğrencilerin derslere katılımının az olduğu (Koray ve Kahraman, 2022; Ozan ve Can, 2021), alt yapı sorunu yaşadıkları (Zhang vd., 2020; Abuhammad, 2020; Karbeyaz ve Kurt, 2020), etkili iletişim kuramama (Arat ve Balkan, 2011; Koç, 2020), dijital öğretim içeriklerinin az olması (Akkuş ve Acar, 2017; Ozan ve Can, 2021) ve ölçme değerlendirme objektif olmaması (Karakuş vd., 2020; Kan ve Fidan, 2016; Özgül vd., 2020; Durmuş ve Eryılmaz Toksoy, 2022; Daşdemir ve Cengiz, 2022) konularında sorun yaşadıkları ve bu durumun süreci olumsuz yönde etkilediği belirtilmiştir.

5.2. Öneriler

Uzaktan eğitimde ihtiyacı olan öğrencilere teknolojik cihaz desteği sağlanmalı ve fırsat eşitsizliği en aza indirilmelidir.

Uzaktan eğitimin daha sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesi için canlı derslerde kullanılacak zengin içeriklerle desteklenen materyaller hazırlanmalıdır.

Öğretmenler, kendilerinin ve öğrencilerinin internet bağlantısı sorunu yaşadıklarını dile getirmişlerdir. Bu konuda öğretmene ve öğrenciye internet desteği sağlanmalıdır.

Ülkemize ait güvenlik açıklıklarının ve teknik alt yapı sorunlarının olmadığı canlı ders yazılımı oluşturulmalıdır.

Uzaktan eğitime yönelik bir eğitim programı oluşturulmalı, ders ve mola saatleri düzeltilmelidir.

Uzaktan eğitim sürecinde öğrenci üzerinde etkisinin olduğu en önemli paydaşlardan biri olan velilere yönelik Milli Eğitim Bakanlığı'nca destekleyici ve bilgilendirici eğitimlerin verilmesi gerekmektedir.

Uzaktan eğitimde kullanılacak yöntem ve teknikler, uzaktan eğitimde iletişim konusu, uzaktan eğitimde kullanılacak canlı ders yazılımları ve programlarıyla ilgili öğretmenlere konu alan uzmanları tarafından hizmet içi eğitim verilmelidir.

Öğretmenlerin yeteri kadar teknik bilgi- beceri ve donanıma sahip olmaları için destek verilmelidir.

Uzaktan eğitimde kullanılan EBA canlı ders yazılımının içeriklerinin zenginleştirilmesi ve alt yapı çalışmalarının yapılması gerekmektedir.

Uzaktan eğitimde kullanılacak; başarının objektif olarak ölçülebildiği, öğrenci kontrolünün yapılabildiği, güvenilirliğinin yüksek olduğu çevrimiçi sınav sistemi oluşturulmalı ve ölçme ve değerlendirme yöntemleri geliştirilmelidir.

KAYNAKÇA

- Abuhammad, S. (2020). "Barriers to distance learning during the COVID-19 outbreak: A qualitative review from parents' perspective". *Heliyon*, 6(11), 1-5. <https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2020.e05482>
- Adıgüzel, A. (2020). "Salgın sürecinde uzaktan eğitim ve öğrenci başarısını değerlendirmeye ilişkin öğretmen görüşleri". *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 253-271.
- Akkuş, İ. ve Acar, S. (2017). "Eş zamanlı öğrenme ortamlarında karşılaşılan teknik sorunların öğretici ve öğrenen üzerindeki etkisini belirlemeye yönelik bir araştırma". *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(3), 363-376. doi:10.17679/inuefd.340479
- Arat, T., ve Bakan, Ö. (2011). "Uzaktan eğitim ve uygulamaları". *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi*, 14(1-2), 363-374. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/116745> adresinden alınmıştır.
- Arkan, A., ve Kaya, E. (2018). "Eğitim bilişim ağı (EBA) ve 2023 eğitim vizyonu". *Seta Perspektif*, 221, 1-6.
- Balaman, F., ve Tiryaki, S. H. (2021). "CoronaVirüs (Covid-19) nedeniyle mecburi yürütülen uzaktan eğitim hakkında öğretmen görüşleri". *İnsan Ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 10(1), 52-84.
- Balta, Y. (2014). "Türkiye' de çevrimiçi eğitimde ders veren öğretim elemanlarının çevrimiçi ölçme değerlendirme yöntemlerine ilişkin görüşleri". Yüksek Lisans Tezi. Fırat Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Başaran, M., Doğan, E., Karaoğlu, E. ve Şahin, E. (2020). "Koronavirüs (COVID-19) pandemi sürecinin getirisi olan uzaktan eğitimin etkililiği üzerine bir çalışma". *Academia Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 368-397

- Başaran, M., Ülger, I. G., Demirtaş, M., Kara, E., Geyik, C., ve Vural, Ö. F. (2021). “Uzaktan eğitim sürecinde öğretmenlerin teknoloji kullanım durumlarının incelenmesi”. *OPUS International Journal of Society Researches*, 17(37), 4619-4645.
- Bayburtlu, Y. S. (2020). “Covid-19 pandemi dönemi uzaktan eğitim sürecinde öğretmen görüşlerine göre Türkçe eğitimi”. *Electronic Turkish Studies*, 15(4).
- Berg, K. E., ve Latin, R. W. (2008). “Essentials of research methods in health, physical education, exercise science, and recreation”. *Lippincott Williams ve Wilkins*.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., ve Demirel, F. (2012). “*Bilimsel Araştırma Yöntemleri*” (11. baskı.). Ankara: Pegem Akademi.
- Cabı, E. (2016). “Uzaktan eğitimde e-değerlendirme üzerine öğrenci algıları”. *Journal of Higher Education ve Science/Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 6(1).
- Creswell, J. W. (2013). “*Araştırma Deseni- Nitel, Nicel ve Karma Yöntem Yaklaşımları [Research Design]*”. (S. B. Demir, Çev.) Ankara: Eğiten Kitap Yayıncılık.
- Çakın, M., ve Akyavuz, E. K. (2015). “Covid-19 süreci ve eğitime yansması: öğretmen görüşlerinin incelenmesi”. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 6(2), 165-186.
- Daşdemir, İ., ve Cengiz, E. (2022). “Ortaokul öğretmenlerinin Türkiye’de salgın sürecinde yapılan uzaktan eğitime ilişkin görüşleri”. *Milli Eğitim Dergisi*, 51(233), 327-351.
- Demir, S., ve Kale, M. (2020). “Öğretmen görüşlerine göre, covid-19 küresel salgını döneminde gerçekleştirilen uzaktan eğitim sürecinin değerlendirilmesi”. *Electronic Turkish Studies*, 15(8).

- Demir, F. ve Özdaş, F. (2020). “COVID-19 Sürecindeki uzaktan eğitime ilişkin öğretmen görüşlerinin incelenmesi”. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 273-292, <https://doi.org/10.37669/milliegitim.775620>
- Doğan, S., ve Koçak, E. (2020). “EBA sistemi bağlamında uzaktan eğitim faaliyetleri üzerine bir inceleme”. *Ekonomi ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(14), 110-124.
- Durmuş, A. ve Eryılmaz Toksoy, S. (2022). “Eba canlı ders uygulaması hakkında öğretmen görüşleri”. *e- Kafkas Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 9, 299-312. doi:10.30900/kafkasegt.998812
- Ergin, C. (2010). “İlköğretim Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitime Bakış Açıkları (Van İl Örneği)”. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Van.
- Ertuğ, C. (2020). “Coronavirüs (Covid-19) pandemisi ve pedagojik yansımaları: Türkiye’de açık ve uzaktan eğitim uygulamaları”. *Açık öğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 11-53.
- Genç, M. F. ve Gümrükçüoğlu, S. (2020). “Koronavirüs (COVID-19) sürecinde ilâhiyat fakültesi öğrencilerinin uzaktan eğitime bakışları”. *Turkish Studies*, 15(4), 403-422. Doi: 10.7827/TurkishStudies.43798
- Görgülü Arı, A., ve Hayır Kanat, M. (2020). “Covid-19 (Koronavirüs) üzerine öğretmen adaylarının görüşleri”. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Salgın Hastalıklar Özel Sayısı, 459-492.
- Gürsul, F. (2008). “Çevrimiçi ve yüz yüze problem tabanlı öğrenme yaklaşımlarının öğrencilerin matematiğe yönelik tutumlarına etkisi”. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(1), 1-19.
- İşman, A. (2008). “Uzaktan eğitim”. *Ankara: Pegem Akademi*.

- Kabapınar, Y., Kanyılmaz, B. M., Atik U., ve Koçhan, N. Ö. (2021). “Öğretmen ve velilerin gözünden öğrencilerin uzaktan eğitime katılımlarının öyküleri: “Uzaktan eğitim mi, uzakta kalan eğitim mi?”. *Temel Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 79-98.
- Kahraman, M. E. (2020). “COVID-19 Salgınının uygulamalı derslere etkisi ve bu derslerin uzaktan eğitimle yürütülmesi: temel tasarım dersi örneği”. *Medeniyet Sanat Dergisi*, 6(1), 44-56.
- Kan, A. Ü., ve Fidan, E. K. (2016). “Türk dili dersinin uzaktan eğitimle yürütülmesine ilişkin öğrenci algıları”. *Turkish Journal of Educational Studies*, 3(2), 23-45.
- Kaplan, K., ve Gülden, B. (2021). “Öğretmen görüşlerine göre salgın (COVID-19) dönemi uzaktan eğitim ortamında Türkçe eğitimi”. *Rumelide Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (24), 233-258. DOI: 10.29000/rumelide.995291
- Karaçorlu, A. T., & Atıcı, B. (2019). “EBA platformundaki kavram haritaları ve infografiklerin kullanımına dair öğretmen ve öğrenci görüşleri”. *Gazi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5, Özel Sayı, 83-105.
- Karadağ, N. (2014). “Açık Ve Uzaktan Eğitimde Ölçme Ve Değerlendirme: Mega Üniversitelerdeki Uygulamalar”. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- Karakuş, N., Ucuzsatar, N., Karacaoğlu, M. Ö., Esendemir, N., ve Bayraktar, D. (2020). “Türkçe öğretmeni adaylarının uzaktan eğitime yönelik görüşleri”. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (19), 220-241.
- Karasar, N. (2004). “Bilimsel araştırma yöntemi: kavramlar, ilkeler, teknikler”. *Nobel Yayın Dağıtım*.
- Karatepe, F., Küçükgençay, N., ve Peker, B. (2020). “Öğretmen adayları senkron uzaktan eğitime nasıl bakıyor? Bir anket çalışması”. *Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 7(53), 1262-1274.

- Karbeyaz, A., ve Kurt, M. (2020). "Covid-19 sürecinde Eğitim Bilişim Ağı (EBA) ile ilgili öğretmen tutumları: Bir karma yöntem çalışması". *EKEV Akademi Dergisi*, 24(84), 39-65.
- Kavuk, E., ve Demirtaş, H. (2021). "COVID-19 pandemisi sürecinde öğretmenlerin uzaktan eğitimde yaşadığı zorluklar". *E-Uluslararası Pedagoji Dergisi*, 1(1), 55-73.
- Kaya, Z. (2002). *Uzaktan Eğitim*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Kırmacı, Ö. & Acar, S. (2018). "Kampüs öğrencilerinin eşzamanlı uzaktan eğitimde karşılaştıkları sorunlar". *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 14(3), 276-291. doi:10.17244/eku.378138
- Koç, E. (2020). "An evaluation of distance learning in higher education through the eyes of course instructors". *Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(1), 25-39.
- Korkmaz, M. (2018). "Açık Ve Uzaktan Öğrenmede Program Değerlendirme: Çevrimiçi İngilizce Sınav Eğitimi Uygulaması". Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- Kürtüncü, M. ve Kurt, A. (2020). "COVID-19 pandemisi döneminde hemşirelik öğrencilerinin uzaktan eğitim konusunda yaşadıkları sorunlar". *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 7(5), 66-77.
- Metin, M., Gürbey, S. & Çevik, A. (2021). "Covid-19 Pandemi sürecinde uzaktan eğitime yönelik öğretmen görüşleri". *Maarif Mektepleri Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5(1), 66-89. <https://doi.org/10.46762/mamulebd.881284>
- Olpak, Y. Z. (2010). "Çevrimiçi Öğrenme Ortamlarında Kullanılan Farklı Etkileşim Araçlarının Öğrencilerin Başarılarına Ve Sosyal Bulunuşluk Algılarına Etkisi". Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

- Özavcı, E. (2015). “Milli Eğitim Bakanlığı E-Hizmet İçi Eğitim Uygulamalarında Öğretmen Görüşlerine Göre Karşılaşılan Sorunlar Ve Çözüm Önerileri”. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Okan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Özer, M. (2020). “Educational policy actions by the ministry of national education in the times of COVID-19”. *Kastamonu Education Journal*, 28(3),1124-1129. doi:0.24106/kefdergi.722280
- Özgül, E., Ceran, D., ve Yıldız, D. (2020). “Uzaktan eğitimle yapılan Türkçe dersinin öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi”. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 395-412.
- Patton, M. Q. (2014). “Nitel araştırma ve değerlendirme yöntemleri”. 3. baskıdan çeviri. Bütün, M ve Demir, S. B. (Edt.), *Ankara: Pegem Akademi*.
- Pınar, M. A. ve Dönel Akgül, G. (2020). “The opinions of secondary school students about giving science courses with distance education during the covid-19 pandemic”. *Journal of Current Researches on Social Sciences*, 10 (2), 461-486.
- Puspitasari, K.A. (2010). “Student assessment”. *Policy and Practice in Asian Distance Education* (Ed: T. Belawati ve J. Baggaley). New Delhi: SAGE, pp.60-65.
- Sayan, H. (2020). “Covid-19 pandemisi sürecinde öğretim elemanlarının uzaktan eğitime ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi”. *AJIT-e: Bilişim Teknolojileri Online Dergisi*, 11(42), 100-122.
- Taşkın, G., ve Aksoy, G. (2021). “Uzaktan eğitim hakkında öğretmen görüşleri”. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, (52), 622-647.
- Tonbuloğlu, B. (2017). “Uzaktan Eğitim Programlarının Paydaş Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi”. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

- Uysal, Ö. (2011). “Meslek Yüksekokullarında Çevrimiçi Derslerin Kalite Standartlarına Yönelik Bir Araştırma”. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Uysal, Ö., ve Kuzu, A. (2011). “Çevrimiçi eğitimde kalite standartları: Amerika örnekleri”. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 1(1), 49-74.
- Ünal, M. ve Bulunuz, N. (2020). “COVID-19 salgını döneminde yürütülen uzaktan eğitim çalışmalarının öğretmenler tarafından değerlendirilmesi ve sonraki sürece ilişkin öneriler”. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 343-369, <https://doi.org/10.37669/milliegitim.775521>
- Wikipedia.(2012). EBA. Erişim: 23 Ağustos 2020. <https://tr.wikipedia.org/wiki/EBA>
- Yamamoto, G. T., ve Altun, D. (2020). “Coronavirüs ve çevrimiçi (online) eğitimin önlenemeyen yükselişi”. *Üniversite Araştırmaları Dergisi*, Nisan 2020, Cilt 3, Sayı 1, Sayfa: 25-34
- Yağan, S. A. (2021). “Üniversite öğrencilerinin COVID-19 salgını sürecinde yürütülen uzaktan eğitime yönelik tutum ve görüşleri”. *Akademik Platform Eğitim ve Değişim Dergisi*, 4(1), 147-174.
- Yazıcı, S. (2004). “E- öğrenme: insan kaynakları eğitiminde stratejik dönüşüm”, *İstanbul: Alfa Basım*, 2004, s.182.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). “Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri”. *Ankara: Seçkin Yayınevi*.
- Yılmaz, E., Güner, B., Mutlu, H., Doğanay, G. ve Yılmaz, D. (2020). “Veli algısına göre pandemi dönemi uzaktan eğitim sürecinin niteliği”. *Konya: Palet Yayınları*.
- Yolcu, H. & Kurt, M. (2021). “Uzaktan eğitim sürecinde EBA canlı derslerle ilgili öğretmenlerin görüşleri”. *Ekev Akademi Dergisi*, 0 (87) , 241-262.

Yunus, Ö., Yıldırım, Z., ve Kalaycı, S. (2021). “Uzaktan eğitim sürecinin değerlendirilmesi: Fen bilimleri öğretmenlerinin görüşleri”. *Academia Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 477-494.

Zhang, W., Wang, Y., Yang, L., ve Wang, C. (2020). “Suspending classes without stopping learning: China’s education emergency management policy in the COVID-19 outbreak”. *Journal of Risk and financial management*, 13(3), 55.



EKLER
EK 1
GÖRÜŞME FORMU

Merhaba ben Hatice GİDER,

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Ana bilim Dalı yüksek lisans öğrencisiyim. Covid-19 pandemi sürecinde uzaktan eğitim programında verilen eğitimin niteliğini, MEB resmi okullarında görev yapan öğretmenlerin görüşleri çerçevesinde değerlendiriyorum.

Bu araştırma için öğretmenler ile görüşmeler yapıyorum. Verilen tüm bilgiler sadece bu araştırmada kullanılacak olup kişisel bilgiler gizli tutulacaktır.

Görüşme tahminen 1 saat sürecektir. Önerilerinizi veya çözümlerinizi sorulardan sonra belirtirseniz sevinirim. İzin verirseniz görüşmeyi kaydetmek istiyorum. Bu sayede vereceğiniz bilgilerin kaydını eksiksiz bir şekilde tutma fırsatım olacaktır.

Bu araştırmaya katılmayı kabul ettiğiniz için şimdiden teşekkür ederim. Görüşmeye başlamadan önce sormak istediğiniz soru varsa cevaplamak isterim. İzin verirseniz görüşmeye başlamak istiyorum.

YARI YAPILANDIRILMIŞ GÖRÜŞME SORULARI

1. Bir dersin uzaktan öğretim yoluyla verilmesi öğrencilerin öğrenme sürecini nasıl etkilemektedir? Örneklerle açıklar mısınız?
2. Öğrencilerin uzaktan öğretime katılım durumlarını nasıl değerlendiriyorsunuz?
3. Uzaktan öğretim uygulama ilkelerini biliyor musunuz? Biliyorsanız bu ilkelerden bahseder misiniz?
4. Dijital öğretim materyallerini hazırlarken nelere dikkat ediyorsunuz? Örnekler vererek açıklar mısınız?
5. Uzaktan öğretim sırasında karşılaştığınız sorunlar hakkında bilgi verir misiniz? Bu sorunları çözmek için neler yaptınız?

6. Canlı derslerde kullanılan teknolojik araçları (örn., yazılı sohbet, canlı ses-video, içerik sunumu, ekran/uygulama paylaşımı araçları vb.) kullanırken sorunlar yaşadınız mı? Bu sorunları çözmek için neler yaptınız?
7. Pandemi sürecinde EBA kullandınız mı? Kullandıysanız EBA' da yer alan dijital içerikler ve öğretim araçlarının yeterliliği konusunda ne düşünüyorsunuz?
8. Uzaktan öğretim sürecini yönetirken öğretmenlerin hangi konularda hizmet içi eğitim almaları gerektiğini düşünüyorsunuz?
9. Uzaktan öğretim sürecini sağlıklı bir şekilde sürdürebilmeniz için ne tür desteklere ihtiyaç duyuyorsunuz?
10. Pandemi sürecinde branşınızla ilişkili farklı eğitimler tarafından gerçekleştirilen uzaktan öğretim derslerini gözlemlediniz mi? Gözlemlediyseniz bu konudaki görüşlerinizi belirtir misiniz?
11. Uzaktan öğretim sürecinde öğrencilerinizle hangi iletişim ve haberleşme araçlarını kullandınız? Bu araçların yeterliliği konusundaki görüşleriniz nelerdir?
12. Uzaktan öğretim sürecinde yararlandığınız teknolojik cihazlar nelerdir?
13. Uzaktan öğretim sürecinde yararlandığınız teknolojik cihazları kullanırken karşılaştığınız sorunlar hakkında bilgi verir misiniz?
14. Uzaktan öğretim konusunda teknik bilgi ve becerilere sahip olma durumunuz hakkında ne düşünüyorsunuz?
15. Uzaktan öğretim sırasında uygulanması gereken ölçme ve değerlendirme yöntemleri hakkında düşünceleriniz nelerdir? Siz hangi yöntemleri kullanmayı tercih ettiniz?
16. Uzaktan öğretim sırasında kullandığınız ölçme ve değerlendirme yöntemlerinin öğrenci başarısını yeterince ölçüp ölçmediği konusunda düşünceleriniz nelerdir?
17. Pandemi sürecinde uzaktan öğretim sırasında karşılaştığınız sorunlara karşı ne tür çözümler önerirsiniz?

EK 2



T.C.
TEKİRDAĞ VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-43996270-44-67767682
Konu : Anket İzni
(Hatice GİDER)

06/01/2023

VALİLİK MAKAMINA

İlgi : Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Rektörlüğünün 19.12.2022 tarih ve 2200303103 sayılı yazısı.

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Anabilim Dalı tezli yüksek lisans programı öğrencisi Hatice GİDER'in "Covid-19 Salgını Süresince İlköğretim Kademesinde Gerçekleşen Uzaktan Eğitimin Paydaş Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi" konulu anket çalışması kapsamında, İlimiz Çorlu ilçesinde bulunan Çorlu Şahinler Ortaokulu ve Çorlu Furtuni ve İsak Pinhas Ortaokulundaki gönüllü öğretmenlere yönelik uygulama isteği, yazı ile Müdürlüğümüze bildirilmiştir.

Söz konusu araştırma uygulaması, Rehberlik ve Araştırma Merkezinin 02.01.2023 tarih ve 67359380 sayılı yazısı ile uygun görülmüş olup, Müdürlüğümüz Değerlendirme Komisyonu tarafından incelenmiş ve anketin uygulanmasında bir sakınca görülmediği, yapılacak çalışmalar sonucunda hazırlanacak raporun Müdürlüğümüze gönderilmesinin uygun olacağı bildirilmiştir.

Bu kapsamda onaylı bir örneği Müdürlüğümüzde muhafaza edilen, uygulama sırasında da mühürlü ve imzalı örnekten çoğaltılan anket sorularının eğitim öğretimi aksatmayacak şekilde, oku/kurum müdürünün koordinesinde ve kontrolünde, gönüllü öğretmenlere yönelik **Millî Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü'nün 2020/2 sayılı "Araştırma, Yarışma ve Sosyal Etkinlik İzinleri" konulu genelgesine** göre gerçekleştirilmesi Müdürlüğümüze uygun görülmüştür.

Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde Olurlarınıza arz ederim.

Gürcan AYVAZ
Şube Müdürü

Uygun görüşle arz ederim.

Ersan ULUSAN
İl Millî Eğitim Müdürü

OLUR
Asalet KARABULUT
Vali a.
Vali Yardımcısı

Ek: Yazı ve Ekleri (5 Sayfa)

Adres : 100.Yıl Mh. İnci Sk. No:15 (Dahli 148)

Telefon No : 0 (282) 261 20 11
E-Posta: stratejigelistirme59@meb.gov.tr
Kep Adresi : meb@hs01.kep.tr

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>

Bilgi için: Serdar KAHRAMAN Strateji Geliştirme Birimi

Unvan : Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni

İnternet Adresi: tekirdag.meb.gov.tr Faks:2822618722

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 47bb-2fee-3f3d-a9db-cdd5 kodu ile teyit edilebilir.



EK 3



T.C.
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Etik Kurulu
Bilimsel Araştırma Etik Kurulu



Sayı : E-84026528-050.01.04-2200286400
Konu : Başvuru İncelenmesi

01.12.2022

Sayın Hatice GİDER

Yürütücülüğünüzü yapmış olduğunuz 2022-YÖNP-0924 nolu projeniz ile ilgili Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'nun almış olduğu 01.12.2022 tarih ve 21/19 sayılı kararı aşağıdadır.

Bilgilerinize rica ederim.

KARAR 19- Sorumlu yürütücülüğünü **Doç. Dr. Muzaffer ÖZDEMİR**'in yaptığı ve proje araştırmacısı **Hatice GİDER** tarafından gerçekleştirilen "Covid-19 Salgını Sürecinde İlköğretim Kademesinde Gerçekleşen Uzaktan Eğitimin Paydaş Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi: Tekirdağ İli Örneği" başlıklı araştırmanın, Bilimsel Araştırmalar Etik Kurul ilkelerine **uygun** olduğuna oy birliği ile karar verilmiştir.

Prof. Dr. Salih Zeki GENÇ
Kurul Başkanı

Belge Doğrulama Kodu: AA4F9CA

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Takip Adresi: dogrulama.comu.edu.tr

Adres: Onsekiz Mart Üniversitesi Terzioğlu Yerleşkesi Çanakkale

Telefon No: (0 286) 2180018

e-Posta:

Keş Adresi: comu@hs01.kep.tr

Faks No:

İnternet Adresi: <https://www.comu.edu.tr>

Bilgi için :

Emine Ateş
Fen Bilimleri Enstitüsü Etik
Kurulu Memur
Telefon No: (0 286) 2180018 - 1040



ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

İsim SOYİSİM :

Doğum Yeri :

Doğum Tarihi :

EĞİTİM DURUMU

Lisans Öğrenimi :

Bildiği Yabancı Diller :

BİLİMSEL FAALİYETLERİ

-

İŞ DENEYİMİ

Çalıştığı Kurumlar ve Yıl:

İLETİŞİM

E-posta Adresi :

ORCID :